

Protocol

Veilig blijven werken in tijden van Corona (Covid-19) in de Mobiliteitssector

De Mobiliteitssector omvat in deze alle bedrijven die actief zijn met verkoop, verhuur, onderhoud, (schade-)reparatie, werkplaatsuitrusting en (carrosserie-)bouw en demontage van personen- en bedrijfsauto's, trucks, caravans, campers, aanhangwagens, scooters, (elektrische-) fietsen, motoren en bromfietsen, banden, wielen en industriële, maritieme motoren en generatoren. Tankstations en autowas- en poetsbedrijven behoren eveneens tot de Mobiliteitssector.

Versie 15 oktober 2020

Dit protocol voor de mobiliteitssector kwam tot stand in gezamenlijkheid met:

Inhoudsopgave

Disclaimer	2
1. Doel en looptijd van dit protocol.....	3
2. Uitgangspunten en doelgroepen van dit protocol	4
3. Verspreiding van het virus.....	5
4. Beheersmaatregelen	6
4.1 Maatregelen ondernemers	6
4.2 Maatregelen werknemers / leerlingen.....	8
4.3 Maatregelen klanten/bezoekers	10
4.4 Maatregelen leveranciers.....	10
5.1 Feitelijke omschrijving hoe de 1,5 meter gehaald wordt in een standaardbedrijf	11
5.2 Maatregelen per ruimte (1,5 meter / hygiëne).....	12
5.2.1 Receptie, balie	13
5.2.2 Showroom	13
5.2.3 Werkplaats	14
5.2.4 Winkel (niet zijnde shop van een tankstation)	14
5.2.5 Kantoor	15
5.2.6 Magazijn	15
5.2.7 Kantine en bedrijfsrestaurant	16
5.2.8 Wachtruimte	16
5.2.9 Tankstation en opladen elektrische voertuigen	16
5.2.10 Wasstraat	17
5.2.11 Toilet, was- en omkleedgelegenheid	18
5.2.12 Verhuur - en deelauto (ook te gebruiken bij vergelijkbare activiteiten)	18
5.2.13 Mobiele werkplek	19
5.2.14 Revisiewerkzaamheden op locatie	20
5.2.15 Keurings- en onderhoudswerkzaamheden werkplaatsuitrusting op locatie	21
5.2.16 RDW keurings- en testlocaties	21
5.3 Maatregelen per doelgroep in de Carrosseriebranche	21
6. Toezicht en handhaving.....	22
7. Communicatie	22
8. Totstandkoming.....	22
9. Visuele middelen	23
10. Contactpersonen van de betrokken organisaties:	25
Bijlage 1: Beoordelingskader Ministerie EZK.....	26
Bijlage 2: Posters van de overheid	27
Bijlage 3: Infographic gebruik PBM's.....	28
Bijlage 4: Corona Protocol Carrosseriebranche	29
Bijlage 5. Gezondheidscheck	45

Disclaimer

Dit protocol is met de grootste zorg samengesteld. In geval van mogelijke onjuistheid in de informatie worden de auteurs graag hiervan op de hoogte gesteld. De inzichten met betrekking tot het Corona-virus wisselen snel. De laatste versie van dit protocol is op te vragen via branchepartijen of vindt u op de website van de branche. Dit protocol wordt indien nodig aangepast aan de laatste stand van de wetenschap en/of veranderde richtlijnen van de overheid. De werkgever is en blijft verantwoordelijk voor de beoordeling van de veiligheid in zijn/haar organisatie en dient de genoemde maatregelen toe te passen in relatie tot de specifieke omstandigheden in zijn/haar organisatie. De auteurs kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor enige onjuistheid in de informatie.

Versiebeheer

Het versiebeheer van dit document is onder verantwoordelijkheid van de Arbocommissie van de Motorvoertuigen- en tweewielerbranche en de Arbocommissie van de Carrosseriebranche en schadebranche inzake deze coronaproblematiek uitgebreid met een externe deskundige/register arbeidshygiënist voor advies.

1. Doel en looptijd van dit protocol

Het doel van dit protocol is om veilig door te werken ten tijde van de Corona-crisis, met het oog op bescherming van de gezondheid van de werknemers, ondernemers, klanten, leveranciers en overige betrokkenen, en ter voorkoming van verspreiding van het virus. De voorgeschreven richtlijnen van het RIVM dienen hierbij als uitgangspunt. Bij wijziging van de inzichten op het gebied van Corona zal dit document worden geactualiseerd. Ten minste één keer per maand, of vaker als de actualiteit dat vraagt, bespreken partijen het protocol op basis van ervaring, het uitwisselen van best practices of nieuwe RIVM-adviezen. Updates worden zo snel mogelijk naar ondernemingen gecommuniceerd. Protocollen zijn nodig om de algemene regels van het RIVM te vertalen naar de realiteit van de openbare ruimte, de werkvloer, het sportveld of de school. Dit algemene protocol voor de Mobiliteitssector is in samenwerking tot stand gekomen door Arbode, ARN, BOVAG, CNV Vakmensen, De Unie, FCBBB, FNV Metaal, FOCWA, Innovam, OOC, OOMT, OSVN, RAI Vereniging, Salentijn Consult, Stiba, SVOB, VACO, VIV, VOC met als doel één gezamenlijk protocol dat werkbaar is voor consumenten, werknemers, in de sector actieve BOL- en BBL-studenten, ondernemers, leveranciers en overige betrokkenen.

Gezien de grote verschillen tussen de bedrijven onderling (aard, omvang, indeling, omgeving e.d.) zal niet elke maatregel of elk advies passend zijn in elke situatie. Daarom zal elke ondernemer/preventiemedewerker op basis van dit protocol zelf moeten beoordelen welke maatregelen genomen moeten worden om de kans op overdracht van het Corona virus tot het uiterste te beperken. Het betreft dus deels maatwerk (zoals ook elk bedrijf een eigen RI&E en Plan van Aanpak opstelt).

In dit document wordt de term Corona gebruikt. Corona is een groep van virussen. Ieder Corona-virus heeft eigen specifieke kenmerken. Dit document betreft de uitbraak van het Corona-virus met de officiële naam SARS-CoV-2. Blootstelling aan het virus kan leiden tot het optreden van de ziekte Covid-19 (CoronaVirus Disease 2019).

Dit protocol is geldig vanaf 15 oktober 2020 en vervangt eerdere versies.

2. Uitgangspunten en doelgroepen van dit protocol

- Het protocol gaat uit van de meest actuele richtlijnen van het RIVM.
- Het protocol is gebaseerd op de bio-arbeidshygiënische strategie, de zogenaamde bronaanpak.
- Het protocol is gebaseerd op beoordelingskader Ministerie EZK (**zie bijlage 1**).
- Het protocol is gebaseerd op de Arbowet en het Arbobesluit (hoofdstuk 4, afdeling 9 Biologische agentia).
- De doelvoorschriften uit het Arbobesluit bieden de ruimte om passende (voorzorgs)maatregelen te nemen om het gezondheidkundige doel daarbij te bereiken.
- De inhoud van dit protocol is bestemd voor bedrijven, werknemers (in loondienst, zelfstandig of anderszins), BOL en BBL-leerlingen, klanten, toeleveranciers en alle overige directe betrokkenen bij de bedrijfsmatige uitvoering van werkzaamheden voor bedrijven die activiteiten ontplooiën in:
  - Aanhangwagenbedrijven
  - Automobielbedrijven
  - Autoruitherstelbedrijven
  - Autowas- en poetsbedrijven
  - Bandenservice/fastfitter bedrijven
  - Camper- en caravanbedrijven
  - Carrosseriebouwbedrijven
  - Equipment bedrijven
  - Restauratiebedrijven
  - Revisiebedrijven
  - Schadeherstelbedrijven
  - Schadevoertuighandelaren (OSVN)
  - Tankstations
  - Truck- en trailerbedrijven
  - Tweewielerbedrijven (fietsen, bromfietsen, snorfietsen, motoren)
  - Verbrandingsmotor installatie/servicebedrijven
  - Verhuur- en deelautobedrijven
  - Voertuigdemontagebedrijven (Stiba)

3. Verspreiding van het virus¹

Het virus verspreidt zich via druppeltjes in de lucht. De druppeltjes komen uit neus, keel en mond. Bij hoesten, kuchen, niezen, spreken, etc. kunnen de druppeltjes vrijkomen waarin het virus zit. Overdracht van het virus van persoon op persoon vindt plaats als iemand aan deze druppeltjes wordt blootgesteld.

De basismaatregelen om verspreiding van druppeltjes te voorkomen zijn:

- Afstand houden van ten minste 1,5 meter tot andere personen.
- Thuisblijven bij klachten (verkoudheid, kortademigheid, hoesten, koorts (vanaf 38 °C) of plotseling verlies van reuk of smaak).

De vrijgekomen druppeltjes met virus kunnen op handen terecht komen. De handen hebben contact met allerlei voorwerpen en materialen (deurklinken, telefoon, toetsenbord, trapleuning, koffiemachine, pennen, gereedschappen, etc.). Overdracht van het virus van persoon op persoon vindt plaats als iemand anders ook contact heeft met het besmette materiaal en vervolgens contact heeft met ogen, neus of mond waardoor het virus in het lichaam kan komen. Het virus kan enkele uren tot dagen blijven leven, dus goede hygiëne is van belang.

De basismaatregelen om verspreiding via contact te voorkomen zijn:

- Verspreiding van druppeltjes met virus voorkomen door in de elleboog te hoesten, kuchen en niezen.
- Geregeld handen wassen met water en zeep ten minste 6 keer per (werk)dag volgens de voorschriften. In ieder geval moeten de handen worden gewassen voor het eten, na toiletbezoek, na het schoonmaken, na het snuiten van de neus.
- Geregeld reinigen (met water en zeep of desinfectiemiddel) van middelen/voorwerpen die door meer personen worden vastgepakt of aangeraakt.

---

¹ Volgens de meest recente informatie van het RIVM

Dit protocol wordt bijgewerkt als er nieuwe richtlijnen zijn. Kijk voor actuele informatie over het Corona-virus en maatregelen op www.rivm.nl.

4. Beheersmaatregelen

Omdat het Corona virus besmettelijk is, moet u als ondernemer maatregelen nemen die de veiligheid van uw werknemers, van uw klanten, uw leveranciers en u zelf vooropstellen. Hierbij wordt uitgegaan van de bronaanpak.

Wat is de bronaanpak?

De bronaanpak (ook wel arbeidshygiënische strategie genoemd) betekent dat je een veiligheids- of gezondheidsrisico moet wegnemen in een vaste volgorde, beginnend bij de bron van het gevaar. Kijk altijd eerst naar de bron van het mogelijke veiligheids- of gezondheidsrisico. Waar komt het vandaan, waardoor wordt het veroorzaakt? Kan daaraan iets gedaan worden, dan is dat de eerste stap die moet worden gezet. Kan er niets (meer) aan de bron gedaan worden, bijvoorbeeld omdat er geen andere oplossingen zijn? Dan mag je pas andere maatregelen nemen. Dat zijn technische of organisatorische maatregelen. De laatste stap bij de bronaanpak is het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM).

De beste bronmaatregel is het bestrijden van het virus of het beschermen van de bevolking door het immuun worden tegen het virus. Op dit moment is in de bevolking helaas nog onvoldoende immuniteit opgebouwd, ook is er nog geen vaccin beschikbaar. We zijn dus aangewezen op andere maatregelen. Wel is er de mogelijkheid om je te laten testen op Corona.

Testen op Corona

Het is voor iedereen mogelijk die klachten heeft, die mogelijk wijzen op Corona besmetting, zich op Corona te laten testen. Klachten kunnen zijn verkoudheid, kortademigheid, hoesten, koorts (vanaf 38 °C) of plotseling verlies van reuk of smaak. Een afspraak kan gemaakt worden via landelijk telefoonnummer 0800-1202. Hiervoor is het burger service nummer (BSN) nodig (zie paspoort, ID of rijbewijs). De test is gratis. Na de test gaat men direct naar huis en blijft thuis totdat de uitslag bekend is. Bij een positieve test vindt nader contactonderzoek door de GGD plaats en gaat de persoon in quarantaine. Is de test negatief, dan kan de geteste persoon naar buiten en weer aan het werk.

Aanvullende maatregelen vanuit de lokale overheid

Het is de lokale overheid via de Veiligheidsregio's toegestaan lokaal aanvullende maatregelen te treffen om verspreiding van het virus te voorkomen en te beperken. Bedrijven en instellingen dienen hiertoe dagelijks de berichtgeving via de lokale media te volgen.

4.1 Maatregelen ondernemers

- Neem organisatorische maatregelen binnen het bedrijf. Maak iemand Corona-verantwoordelijk: iemand die continu aandacht heeft voor de risico's van Corona en een veilige werkwijze en die fungeert als aanspreekpunt en maatregelen/hulpmiddelen organiseert. Denk hierbij aan de preventiemedewerker.
- Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden indien mogelijk vanuit huis gedaan.
- Werk zoveel mogelijk op afspraak.
- Vermijd onderling contact en zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden door dosering, routing en markering van afstanden.
- Evenementen zijn niet toegestaan, uitgezonderd beurzen en congressen.
- In een voor publiek toegankelijke ruimte (bijvoorbeeld de showroom, shop, wachtruimte) zijn er maximaal 30 personen toegestaan, inclusief kinderen ongeacht de leeftijd en exclusief personeel. Onder een zelfstandige ruimte wordt verstaan: een ruimte die zichtbaar gescheiden is van andere ruimten.

- Een gezelschap in een openbare ruimte of plaats in de buitenlucht (bijvoorbeeld onder het afdak van een tankstation of op de parkeerplaats) mag niet groter zijn dan 4 personen, tenzij het personen betreft uit een gezamenlijk huishouden of personen die hun werk uitvoeren. Voor deze laatste groep geldt een maximum aantal van 100, maar alleen als dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden.
- Regels voor bezoekers en klanten zijn indien mogelijk ook zichtbaar op de website (pop-up of homepage). In hoofdstuk 5 wordt beschreven hoe de 1,5 meter gehaald wordt binnen het bedrijf.
- Regels voor klanten/bezoekers worden gecommuniceerd in het mailcontact met de klant of bezoeker voorafgaand aan het bezoek.
- Hang hygiëne- en gedragsregels op bij de ingang van het bedrijf en herhaal dit ook binnen.
- Informeer de bezoekers over het maximaal aantal bezoekers dat de bedrijfsruimte mag betreden. Dit maximum is beperkt indien de omgeving niet in staat is voldoende bezoekers op te vangen met inachtneming van de RIVM-richtlijnen. Denk hierbij aan onvoldoende parkeerplekken in de omgeving om 1,5 meter afstand te kunnen houden, te veel drukte op straat door bijv. rijen, roep bezoekers en collega's op hun aanwezigheid op locatie te beperken met het oog op de impact op de omgeving.
- Hygiëneregels hangen op een zichtbare plek in het bedrijf (**zie bijlage 2 Posters van de overheid, of <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/publicaties/2020/03/01/coronavirus-posters-nederlands>**). Voorbeelden zijn:
  1. Presenteren van de regels op een display bij de toegang.
  2. Presenteren op toegangsdeur(en).
  3. Markeringen/afzettingen van afstanden bij toegang/ingang/receptie.
- Zorg dat zeep en desinfectiemiddelen voldoende voorradig zijn. Bijvoorbeeld bij de ingang van het bedrijf, bij de balie, naast iedere kraan en hang voldoende instructieposters op.
- Zorg voor maximale hygiëne: alle contactoppervlakken worden geregeld (dagelijks of telkens na gebruik of ieder uur afhankelijk van de intensiteit van gebruik) gedesinfecteerd, zoals pinautomaat, balie, deurknoppen, koffiemachine, leuningen, prullenbakken, gereedschap, sleutels, toilet, bedieningsmiddelen voertuigen, etc. volgens de richtlijnen van het RIVM (hoofdstuk 2 en 3): <https://lci.rivm.nl/index.php/richtlijnen/reiniging-desinfectie-en-sterilisatie-de-openbare-gezondheidszorg>. Zorg dat werknemers geregeld de handen wassen met water en zeep, ten minste 6 keer per (werk)dag volgens de voorschriften. In ieder geval moeten de handen worden gewassen voor het eten, na toiletbezoek, na het schoonmaken, na het snuiten van de neus en voor en na het helpen van een bezoeker. Wanneer continue over en weer spullen worden overhandigd aan en ontvangen van klanten is het gebruik van handschoenen aanbevolen.
- Geef werknemers een uitgebreide instructie over de wijze van uitvoering van het protocol in het bedrijf voordat werknemers hun werk hervatten.
- Geef werknemers de instructie dat zij klanten/bezoekers aanspreken op ongewenst gedrag bij overtreding van de regels.
- Geef werknemers instructie over juist gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen: wanneer en hoe te gebruiken. Zorg dat de nodige beschermingsmiddelen beschikbaar zijn.
- Alle persoonlijke beschermingsmiddelen ten behoeve van tegengaan van verspreiding van het Corona-virus worden door de werkgever gratis ter beschikking gesteld en ten minste één keer per dag aangevuld.
- Werk zoveel mogelijk in vaste teams.
- Zorg voor handhaving van de regels in en om het bedrijf waarbij, indien daarvoor aanleiding is, mogelijk samengewerkt wordt in de handhaving met externe partijen (bijv. inspecties, gemeente voor handhaving publieke ruimte om het bedrijf heen).

- Samen reizen is toegestaan:
  1. Alle zitplaatsen zijn beschikbaar.
  2. In privévervoer
    - Niet-medisch mondneusmasker geadviseerd bij passagiers uit verschillende huishoudens
  3. In bedrijfsmatig personen vervoer per (privé)-auto (waaronder carpoolen) is gebruik van een niet-medisch mondneusmasker verplicht bij meer dan twee inzittenden
  4. In personenvervoer zoals touringcars, taxi's en busjes
    - Verplichte reservering,
    - Verplichte gezondheidscheck,
    - Verplicht gebruik niet-medisch mondneusmasker
  5. In het openbaar vervoer:
    - Het dragen van een niet-medisch mondneusmasker is verplicht
    - Vermijd de spits
  6. Zorg voor extra ventilatie in vervoersmiddel, bij mooi weer door het raam te openen.
  7. Zorg voor optimale hygiëne door de bedieningsmiddelen extra te reinigen (stuur, versnellingspook, deurklink, touchscreen, etc.) en regelmatig te desinfecteren met 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70% (IPA) in andere vorm.
- Aanpassingen op de werkplek zullen in samenspraak met de ondernemingsraden/ personeelsvertegenwoordigingen plaatsvinden. Daarbij rekening houdend met de wettelijke verplichte Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) waarin bedrijven aangeven, welke specifieke maatregelen zij nemen om het risico op besmetting te beheersen.
- Bij contactberoepen, waarbij de werkzaamheden binnen de 1,5 m onderlinge afstand worden uitgevoerd (bijv. kapper, pedicure, etc.) is het van belang dat vooraf gevraagd wordt naar de gezondheid, voordat de werkzaamheden plaats vinden. Binnen de mobiliteitsbranche is doorgaans geen sprake van contactberoepen en is het mogelijk de werkzaamheden met een minimale onderlinge afstand van 1,5 m uit te voeren. Als er wel sprake is van contact met een klant, bijvoorbeeld met het aanmeten van een fiets, dan dient de gezondheidscheck vooraf met de klant plaats te vinden en dient een mondneusmasker te worden gedragen. Dit zijn vijf vragen die door de klant moeten worden beantwoord. Indien één van de vragen met ja beantwoord wordt, kan de afspraak op dat moment niet doorgaan. De vijf vragen zijn:
  1. Heb je de afgelopen 24 uur of op dit moment één of meerdere van de volgende (milde) klachten: verkoudheid, kortademigheid, hoesten, koorts (vanaf 38 °C) of plotseling verlies van reuk of smaak?
  2. Heb je op dit moment een huisgenoot/gezinslid met koorts en/of benauwdheidsklachten?
  3. Heb je het nieuwe coronavirus gehad (vastgesteld met een laboratoriumtest) en is dit in de afgelopen 7 dagen vastgesteld?
  4. Heb je een huisgenoot/gezinslid met het nieuwe coronavirus (vastgesteld met een laboratoriumtest) en heb je korter dan 10 dagen geleden contact gehad met deze huisgenoot/gezinslid terwijl hij/zij nog klachten had?
  5. Ben je in thuisisolatie omdat je direct contact hebt gehad met iemand waarbij het nieuwe coronavirus is vastgesteld?

4.2 Maatregelen werknemers / leerlingen

- Blijf thuis als u een van de volgende klachten hebt: verkoudheid, kortademigheid, hoesten, koorts (vanaf 38 °C) of plotseling verlies van reuk of smaak. U kunt pas weer naar buiten wanneer u 24 uur geen klachten meer hebt.
- Blijf thuis als iemand in uw huis koorts heeft (vanaf 38 °C) en/of benauwdheidsklachten. Als iedereen 24 uur geen klachten heeft, mag weer naar buiten gegaan worden.

- Houd 1,5 meter afstand bij uitvoering werk en bij pauze, lunch, instructie, overleg, etc.
- Als op de werkplek geen afstand van minimaal 1,5 meter aangehouden kan worden, neem dan de volgende beheersmaatregelen:
  1. Voorkom fysiek contact door bijvoorbeeld aanpassing van de werkvolgorde, het plaatsen van een scherm tussen twee mensen, etc.
  2. Beperk het aantal mensen dat tegelijkertijd op dezelfde locatie werkt (bijv. maximum aantal per zone/één activiteit per zone).
  3. Beperk de tijd dat je nauw samenwerkt (stel bijvoorbeeld een tijdslimiet in, bijvoorbeeld: bij voorkeur niet langer dan 15 minuten).
  4. Zorg dat in vaste groepen/tweetallen (buddies) wordt gewerkt om contact met anderen te beperken.

Tot slot, in het geval bovenstaande maatregelen onvoldoende uitkomst bieden en werkzaamheden binnen de 1,5 m onderlinge afstand uitgevoerd moeten worden is het gebruik van een adembescherming in de vorm van een mondneusmasker dringend geadviseerd.

- Schud geen handen.
- Gebruik zoveel mogelijk eigen apparatuur, gereedschap, telefoon, etc.
- Reinig spullen, materieel en gereedschappen die worden gedeeld met anderen geregeld, bijvoorbeeld na iedere klus. Desinfecteer deze bij voorkeur of gebruik handschoenen. Desinfecteer vaststaand of schaars materiaal voor iedere nieuwe gebruiker.
- Was de handen geregeld uitvoerig met water en zeep, in ieder geval voor en na pauze, het eten, toiletbezoek, een klus, reizen met OV, schoonmaken, na het snuiten van de neus, etc.
Volg de richtlijn voor handen wassen: <https://www.rivm.nl/hygiene/handen-wassen>
- Hoest, kuch en nies in de elleboog. Gebruik papieren zakdoekjes en gooi deze direct na gebruik weg.
- Gebruik voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) op de juiste wijze. Zorg voor geregelde vervanging.
- Stel vast of er een noodzaak is om samen te reizen. Kom zoveel mogelijk alleen naar het werk.
  - Samen reizen is toegestaan:
    - Alle zitplaatsen zijn beschikbaar.
    - In privévervoer
      - Niet-medisch mondneusmaskers geadviseerd bij passagiers uit verschillende huishoudens
    - In bedrijfsmatig vervoer per (privé)-auto (waaronder carpoolen) is het gebruik van een niet-medisch mondneusmasker verplicht bij meer dan twee inzittenden
    - In personenvervoer zoals touringcars, taxi's en busjes
      - Verplichte reservering,
      - Verplichte gezondheidscheck,
      - Verplicht gebruik niet-medisch mondneusmasker
    - In het openbaar vervoer:
      - Het dragen van een niet-medisch mondneusmasker is verplicht
      - Vermijd de spits
    - Zorg voor extra ventilatie in vervoersmiddel, bij mooi weer door het raam te openen.
    - Zorg voor optimale hygiëne door de bedieningsmiddelen extra te reinigen (stuur, versnellingspook, deurklink, touchscreen, etc.) en regelmatig te desinfecteren met 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70% (IPA) in andere vorm.
- Voor thuiswerken geldt dat de werkgever moet zorgen voor een veilige en gezonde werkplek en voldoende instructie over het juiste gebruik ervan. Als er nog geen goed ingerichte thuiswerkplek is, dan moet er overleg zijn tussen medewerker en werkgever over wat er nodig is om klachten te voorkomen (een goede bureaustoel, los beeldscherm, laptopstandaard, losse muis en een toetsenbord).
- Bij twijfel rond ziekte kunnen werknemers terecht bij een bedrijfsarts (open spreekuur).

4.3 Maatregelen klanten/bezoekers

- Blijf thuis als u een van de volgende klachten hebt: verkoudheid, kortademigheid, hoesten, koorts (vanaf 38 °C) of plotseling verlies van reuk of smaak. U kunt pas weer naar buiten wanneer u 24 uur geen klachten meer hebt.
- Blijf thuis als iemand in uw huis koorts heeft (vanaf 38 °C) en/of benauwdheidsklachten. Als iedereen 24 uur geen klachten heeft, mag weer naar buiten worden gegaan.
- Handel zaken zoveel mogelijk digitaal of telefonisch af.
- Vermijd het openbaar vervoer.
- Kom zo veel mogelijk op afspraak of met een reservering.
- Gebruik van een mondneusmasker in een ruimte waar klanten komen (bijvoorbeeld shop, showroom, winkel, receptie/balie en klantruimte/wachtruimte) is dringend geadviseerd.
- Bekijk welke regels gelden voor het naar binnen gaan of check voor het bezoek de website van het bedrijf.
- Kom op de afgesproken tijd, houd het bezoek efficiënt. Bezoekers mogen maximaal 5 minuten voor de afgesproken tijd aankomen en moeten gelijk na hun afspraak weer vertrekken.
- Kom zoveel mogelijk alleen.
- Ga voorafgaand aan de afspraak/het bezoek thuis naar het toilet.
- Was voorafgaand aan de afspraak/het bezoek de handen met water en zeep, minimaal 20 seconden.
- Bezoekers komen niet in de werkplaats, tenzij er dringende redenen zijn, zoals bijvoorbeeld een klant die zijn eigen vrachtwagen of aangepast voertuig naar binnen rijdt.
- Volg altijd de aanwijzingen van het personeel op.
- Schud geen handen.
- Houd 1,5 meter afstand.
- Betaal met pin of contactloos (pin of mobiel).

4.4 Maatregelen leveranciers

Levering van materialen en middelen

- Spreek vooraf af waar de spullen geplaatst worden.
- Meld een kwartier voor tijd wanneer u arriveert.
- In principe bezorging tot de deur. Kom indien mogelijk niet in de werkplaats.
- Chauffeurs blijven zo veel mogelijk in hun eigen voertuig. Werknemers van de eigen vestiging laden en lossen leveringen, zoveel mogelijk.
- Leveranciers gebruiken in principe alleen faciliteiten die zijn toegewezen voor derden, zoals een eigen toilet, wachtruimte of koffiezetapparaat.
- Draag handschoenen.
- Houd 1,5 meter afstand.
- Afleverbonnen e.d. zoveel mogelijk digitaal.
- Bij elektronisch aftekenen, zorg voor reiniging van het apparaat voor en na gebruik.
- Bij aftekenen met pen, laat iedereen een eigen pen gebruiken.
- Betalingsverkeer per bank, pin of contactloos (pin of mobiel).

5. Uitwerking

5.1 Feitelijke omschrijving hoe de 1,5 meter gehaald wordt in een standaardbedrijf

Situaties alle sectoren	Bronaanpak	Technisch en organisatorische maatregelen	Persoonlijke beschermingsmiddelen
Algemene maatregelen in uw bedrijf	Niet naar het werk gaan door medewerker bij Corona-infectie van uzelf of een gezinslid. Niet naar het werk gaan bij verkoudheidsklachten. Niet naar het werk gaan als een gezinslid koorts heeft. Thuiswerk organiseren als de functie dat toelaat, in overleg met de werkgever. Uitzondering is de medewerker in een cruciaal beroep in een vitaal proces.² Tevens zijn uitgezonderd werknemers die onmisbaar zijn voor cruciale beroepsgroepen.	Schud geen handen. Houd 1,5 meter afstand tot andere personen. Regelmatig de handen wassen en/of gebruik maken van desinfecterende handgel. 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70 % (IPA) in andere vorm. Was je handen min. 6x per dag, volgens de instructie. In ieder geval voor het eten, na toiletbezoek, na het reizen met het openbaar vervoer, na het schoonmaken of na het aanraken van bijvoorbeeld sleutels of leveringen van derden. Gezicht niet of zo weinig mogelijk aanraken, in de elleboog niezen/hoesten, zelf papieren zakdoekjes meenemen. En deze direct na één keer gebruik weggooien. Daarna handen wassen. Regelmatig schoonmaken. Als het kan spullen/gereedschappen desinfecteren met 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70 % (IPA) in andere vorm. Deel je gereedschap indien mogelijk niet met anderen. Deel je telefoon niet met anderen Houd materieel, gereedschap en PBM's schoon. Vervang PBM's (handschoenen, wegwerphandschoenen) regelmatig bijvoorbeeld na iedere klus. Ventileer werk- en kantoorruimte. Werk zoveel mogelijk in vaste teams	Als contact met oppervlakken die mogelijk besmet zijn met virus niet te vermijden is, draag dan handschoenen. Alle typen handschoenen zijn geschikt, zorg wel dat ze na gebruik worden weggegooid of worden gereinigd met water en zeep of worden ontsmet. Gebruik van een mondneusmasker in openbare ruimten is dringend geadviseerd. Als het niet mogelijk is voldoende afstand (1,5 meter) te houden in het werk en andere maatregelen onvoldoende bescherming bieden, gebruik dan een mondneusmasker. Een mondneusmasker beperkt verspreiding van druppeltjes met virus.

² Raadpleeg voor een overzicht van de vitale processen en cruciale beroepen de volgende website:
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-Corona/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>

Dit protocol wordt bijgewerkt als er nieuwe richtlijnen zijn. Kijk voor actuele informatie over het Corona-virus en maatregelen op www.rivm.nl.

Situaties alle sectoren	Bronaanpak	Technisch en organisatorische maatregelen	Persoonlijke beschermingsmiddelen
		Hygiëneregels hangen op een zichtbare plek in het bedrijf door bijvoorbeeld het presenteren van de regels op een display bij de toegang, het presenteren op toegangsdeur(en) markeringen/afzettingen van afstanden bij toegang/ingang/receptie.	
Chaufeurs en samen reizen	Samen reizen is onder voorwaarden toegestaan: Bij reizen met prive-auto zijn niet-medische mondneusmaskers aanbevolen bij passagiers uit verschillende huishoudens. In taxi's, busjes en touringcars zijn reserveren, gezondheidscheck en niet-medische mondneusmaskers verplicht. Bij bedrijfsmatig samen reizen per auto (ook carpoolen) is het gebruik van een niet-medische mondneusmasker verplicht bij meer dan 2 inzittenden. In het OV zijn niet-medische mondneusmaskers verplicht.	Goede ventilatie in vervoersmiddel. Zorg voor optimale hygiëne door de bedieningsmiddelen extra te reinigen (stuur, versnellingspook, deurklink, touchscreen, etc.) en regelmatig te desinfecteren met 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70% (IPA) in andere vorm.	

5.2 Maatregelen per ruimte (1,5 meter / hygiëne)

Schoonmaak en desinfectie

Voor alle ruimtes geldt het protocol van de schoonmaakbranche, protocol A: https://www.ras.nl/wp-content/uploads/2020/04/RAS003-WTK-leaflet_A.pdf

- Maak algemene ruimtes op reguliere wijze schoon volgens protocol A van de schoonmaakbranche. Overleg (met het schoonmaakbedrijf) of verhoging van de schoonmaakfrequentie wenselijk is, gezien gebruiksintensiteit en mate van vervuiling.
- Maak contactoppervlakken (balies, werkplekken) en aanraakpunten meerdere keren per dag schoon op de reguliere wijze met water en zeep of met een desinfecterende doekjes of spray op basis van isopropylalcohol. Frequentie van reiniging is afhankelijk van gebruiksintensiteit en vervuiling (en in overleg met schoonmaakbedrijf).
- Zorg dat de schoonmaker veilig kan werken met anderhalve meter afstand tot andere mensen.
- Zorg voor extra hygiëne bij het schoonmaken van de toiletten in verband met de mogelijke verspreiding van Corona via faeces (ontlasting), indien het toilet ook gebruikt wordt door derden. De bescherming bestaat uit lange handschoenen tot de ellebogen, spatscherm of bril, mondneuskapje en schort.

Ventilatie

Voor alle ruimtes geldt:

- Zorg voor voldoende geventileerde ruimtes.
- Schakel beschikbare ventilatiesystemen in; voorkom bij voorkeur recirculatie van lucht.
- Zorg voor natuurlijke ventilatie door openen van ramen of deuren (dit mag de werking van het ventilatiesysteem niet verstoren of tot andere klachten zoals tocht leiden).

- Let op de ventilatie van in pandige ruimtes (bijv. kantoor chef werkplaats) waar mogelijk onvoldoende ventilatie is en op ruimtes waar meer personen bijeen komen, zoals vergaderruimte, kantine en wachtruimte.

5.2.1 Receptie, balie

- Laat klanten zoveel mogelijk op afspraak komen. Doe de check vooraf!
- Geef klanten/bezoekers vooraf de Corona regels die ter plaatse gelden.
- Klanten (exclusief kinderen onder 13 jaar) wordt dringend geadviseerd een mondneusmasker te dragen.
- Medewerkers wordt dringend geadviseerd om een mondneusmasker te gebruiken als zij met meerdere medewerkers tegelijk binnen 1,5 meter achter de balie werken.
- Vermeld de instructies op de toegangsdeur voor het maximaal aantal personen aan de receptie/balie. In principe wordt één persoon aan de balie geholpen en anderen houden 1,5 m afstand.
- Verzamel voor de afspraak zo veel mogelijk informatie vooraf per telefoon, e-mail, app of website.
- Bij een wisseling van de receptiemedewerker wordt de werkomgeving achter het scherm gedesinfecteerd.
- Maximaal 1 klant tegelijkertijd aan de receptiebalie (met behoud van 1,5 meter afstand), de volgende klant laten wachten op minimaal 1,5 meter afstand óf in de auto.
- Een mogelijke aanvullende maatregel is het plaatsen van een doorzichtig scherm op de balie als geen 1,5 m onderlinge afstand gehouden kan worden. Indien in dit geval geen doorzichtig scherm wordt gebruikt, dan wordt medewerkers dringend geadviseerd om een mondneusmasker te gebruiken.
- Documenten zoveel mogelijk digitaal afhandelen (mailen, fotograferen, scannen) in plaats van op papier.
- Klant legt sleutel en eventuele documenten op specifieke plaats op balie. De sleutel wordt gedesinfecteerd na ontvangst. Bij teruggaaf sleutel en papieren wordt dezelfde werkwijze in omgekeerde volgorde gehanteerd: voor teruggaaf de sleutel desinfecteren.
- Handen wassen na afhandeling van een klant en bij veel klanten is het gebruik van handschoenen aanbevolen om te voorkomen dat continue de handen moeten worden gewassen.

5.2.2 Showroom

In het algemeen geldt: beperk de fysieke contacttijd met de klant zoveel mogelijk en houd afstand.

- Stimuleer de mogelijkheid van online raadplegen van de informatie van een auto, caravan en camper of ander vervoermiddel (zo veel mogelijk gegevens van het vervoermiddel, filmpje van het vervoermiddel) voordat potentiële kopers naar de garage of winkel komen.
- Deurbeleid: Stimuleer om een afspraak te maken met potentiële kopers.
- Stimuleer dat mensen alleen naar de showroom gaan of alleen vergezeld door deelnemers uit hetzelfde huishouden.
- Geef in ruimtes het maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd in de ruimte mag zijn. Richtlijn is maximaal 1 klant per 10 vierkante meter winkelvloeroppervlak. Het aantal personen in een ruimte is maximaal 30 personen; dit is inclusief kinderen van alle leeftijden en exclusief personeel.
- Klanten (exclusief kinderen onder 13 jaar) en medewerkers worden dringend geadviseerd een mondneusmasker te dragen.
- Bied binnenkomende klanten de mogelijkheid de handen te desinfecteren (sanitizer).
- Begeleid potentiële kopers bij de rondgang in de showroom. Beperk de contacttijd zoveel mogelijk. Houd bij de begeleiding ten minste 1,5 meter afstand tot elkaar.

- Voorkom dat potentiële kopers in en op diverse voertuigen stappen die gereed staan voor verkoop.
- Ga niet met meer dan twee personen rond bij het bekijken van een auto, caravan of camper.
- Na elke intake met overdracht van middelen de handen goed wassen of standaard handschoenen dragen.
- Voorzie, indien van toepassing, de bestuurdersstoel en het stuur van een hoes als klanten het vervoermiddel willen proberen. Desinfecteer het vervoermiddel, nadat de potentiële koper hierin of aan heeft gezeten zo ook na een proefrit.
- Houd bij het verkoopgesprek voldoende afstand (1,5 meter): ga met de klanten zitten aan een ruime tafel tegenover elkaar of verplaats stoelen, zodat er 1,5 meter afstand is.
- Desinfecteer sleutels en andere materialen alvorens ze aan de nieuwe koper uit te reiken. Overhandig de sleutels door ze in een speciale bak te plaatsen.
- Vermijd handen schudden bij koper en verkoper.
- Plaats auto's bij aflevering niet onder een doek.
- Gebruik handschoenen voor een verkoopronddgang met een klant of was de handen daarna.
- De showroom sluit uiterlijk om 20.00 uur.
- Koopavonden zijn niet toegestaan.

5.2.3 Werkplaats

- Bij bepaalde werkzaamheden is het lastig om 1,5 meter afstand te bewaren, zoals bij:
  - Werken in de werkkuil/smeerput.
  - Zware onderdelen plaatsen/verwijderen.
  - Naast elkaar werken aan bruggen.
  - Gezamenlijk bekijken problematiek aan een voertuig of machine.
 Neem in deze situaties aanvullende maatregelen, bijvoorbeeld met logische technische oplossingen te creëren door bruggen af te scheiden met bijvoorbeeld folie.
- Bij situaties binnen anderhalve meter dienen werknemers extra persoonlijke beschermende middelen, zoals mondneusmaskers en handschoenen te dragen.
- Houd derden (klanten, leveranciers, bezoekers, etc.) buiten de werkplaats.
- Gebruik zoveel mogelijk eigen gereedschap.
- Reinig het gedeelte gereedschap na gebruik met 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70%.
- Werk zoveel mogelijk in vaste koppels.
- Maak een 'Corona hoek' in de werkplaats met uitgifte van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) en de regels ter plaatse i.v.m. Corona.

5.2.4 Winkel (niet zijnde shop van een tankstation)

- Stimuleer de mogelijkheid van online bestellen en bezorgen van middelen.
- Stimuleer dat klanten een afspraak maken om naar de winkel te komen.
- Bied de mogelijkheid om gekochte spullen op te halen zonder het betreden van de winkel.
- Winkels sluiten uiterlijk om 20.00 uur.
- Koopavonden zijn niet toegestaan.
- Geef in winkels het maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd in de winkel mag zijn. Richtlijn is maximaal 1 klant per 10 vierkante meter winkelvloeroppervlak. Het aantal personen in een ruimte is maximaal 30 personen; dit is inclusief kinderen van alle leeftijden en exclusief personeel.
- Klanten (exclusief kinderen onder de 13 jaar) en medewerkers wordt dringend geadviseerd een mondneusmasker te dragen.
- Creëer looproutes/looprichting. Zorg eventueel voor een vaste route door de winkel.

- Bied binnenkomende klanten de mogelijkheid de handen te desinfecteren (sanitizing).
- Bedien klanten zoveel mogelijk van achter een balie op anderhalve meter afstand. Plaats bijvoorbeeld een doorzichtig scherm waarachter de klant bediend wordt.
- Maximaal 1 persoon aan de balie/kassa. Anderen houden 1,5 meter afstand.
- Markeer strepen op de grond over de aan te houden onderlinge afstand.
- Vul de schappen in een winkel op rustige momenten, zo mogelijk buiten openingstijden.
- Zorg dat de bevoorrading van de winkel waar mogelijk gescheiden is van de toegang van de klanten.
- Overweeg gewijzigde openingstijden om spreiding van klanten te faciliteren of bied private shopping aan.
- Zorg voor veelvuldig dagelijkse desinfectie van bedieningsmiddelen, contactoppervlakken, deurklinken, e.d.
- Stimuleer dat mensen alleen naar de winkel gaan.
- Betalen bij voorkeur contactloos of met pin. Maak een specifieke plek waar geld kan worden neergelegd. Reinig die plek geregeld na gebruik.
- Reinig de handen geregeld in het bijzonder na ontvangst van geld.

5.2.5 Kantoor

Er wordt gewerkt aan één nationaal protocol voor alle kantoren. Dit protocol zal in werking treden wanneer het kabinet besluit dat thuiswerken geleidelijk kan worden uitgefaseerd en zal van toepassing zijn op de sectoren genoemd in dit protocol.

De onderstaande aanwijzingen volgen uit de RIVM-richtlijnen:

- Voer kantoorwerkzaamheden wanneer mogelijk uit vanuit huis. Dit zijn vrijwel alle administratieve taken en overleggen.
- Bezoek op kantoor zoveel mogelijk afhouden en zo mogelijk op afstand uitvoeren: telefoon, videobellen, etc.
- Afstand van 1,5 meter markeren bij drukke plekken, zoals in coffee corner, bij kopieerapparaat en in garderobe (bijv. door visuele cirkels op vloer).
- Om piekdruk te voorkomen gespreide aanvangstijden en vertrektijden aanhouden.
- Bij meerdere afdelingen binnen een bedrijf wordt onderling contact zoveel mogelijk vermeden.
  - Zorg dat werknemers van een afdeling op die afdeling blijven.
  - Zorg voor voldoende beschermende middelen en hygiënische maatregelen (handgel, water en zeep) op de afdeling.
  - Desinfecteer bureaus/balies na gebruik.
  - Bij gedeelde computers/toetsenborden/muis deze desinfecteren.
  - Houd teamsamenstelling zoveel mogelijk constant en vermijd uitwisseling van personen tussen teams.
  - Beperk de teamgroottes zoveel mogelijk, zodat op een afdeling 1,5 m afstand van elkaar gehouden kan worden.
  - Bij grotere groepen is het van belang dat niet iedereen tegelijk op bepaalde plaatsen is. hanteer bijv. verschillende opkomst-, pauze-, lunch- en eindtijden.

5.2.6 Magazijn

- Beperk het contact met de koeriers en bezorgdiensten zoveel mogelijk.
- Laat producten zoveel mogelijk op een vaste plek afleveren, bij voorkeur bij een toegang van het bedrijf of nachtvrachtruimte.
- Beperk het aftekenen van bonnen van ontvangst (papier of digitaal) zoveel mogelijk.
- Indien digitaal afgetekend moet worden, reinig dan het apparaat (en pennetje) geregeld na gebruik.

- Indien papieren afgetekend moeten worden, gebruik dan de eigen pen.
- Laat geen derden toe tot het magazijn.
- Creëer voor zover mogelijk een looproute/looprichting.
- Bedien klanten van achter een balie; voorzie de balie van een doorzichtig (plexiglas) scherm als de 1,5 m onderlinge afstand niet gegarandeerd kan worden.
- (Bij contact met) klanten en leveranciers wordt dringend geadviseerd een mondneusmasker te dragen.
- Betaling per bank, pin of contactloos (pin of mobiel).

5.2.7 Kantine en bedrijfsrestaurant

- Van kantine en bedrijfsrestaurant kan gebruik worden gemaakt.
- Beperk de kantinediensten zoveel mogelijk (minder transport, minder contact met middelen, kleinere bezoekersaantallen).
- Voor en na de lunch/pauze handen wassen.
- Houd tijdens de lunch of pauze ten minste 1,5 m afstand tot elkaar, eventueel kunnen ook vakken met tape op de grond aangegeven worden.
- Als de ruimte te klein is, ga dan zoveel mogelijk gescheiden van elkaar zitten of ga in verschillende shifts eten/pauzeren.
- Het is niet toegestaan in de werkplaats te eten.
- Reinig de gebruikte materialen na lunch/pauze (denk aan: tafel, aanrecht, servies, bestek, knoppen/display koffiemachine, potten, etc.) met water en zeep en desinfecteer de bedieningsknoppen.

5.2.8 Wachtruimte

- Sluit wachtruimtes als de 1,5 meter onderlinge afstand niet gegarandeerd kan worden of maximeer het aantal toegelaten personen tot de wachtruimte.
- Markeer ruimtes op vloer om de 1,5 meter tot elkaar te borgen.
- Vermeld het maximaal aantal klanten op/bij de toegangsdeur, dat tegelijkertijd in de wachtruimte aanwezig mag zijn. Houd eventueel toegangscontrole. Richtlijn is maximaal 1 persoon per 10 vierkante meter vloeroppervlak. Het aantal personen in een ruimte is maximaal 30 personen; dit is inclusief kinderen van alle leeftijden en exclusief personeel.
- Gebruikers van de wachtruimte (exclusief kinderen onder 13 jaar) wordt dringend geadviseerd een mondneusmasker te dragen.
- Verwijder niet noodzakelijke middelen uit de wachtruimte, zoals tijdschriften, folders, speelgoed, geen koekjes, etc. en stel de drankautomaat buiten gebruik.

5.2.9 Tankstation en opladen elektrische voertuigen

- Tankstations gelden niet als detailhandel en mogen ook na 20.00 uur open zijn.
- Pas zelfbediening toe bij het tanken en opladen van voertuigen.
- Informeer klanten over het risico van Corona-overdracht bij het tanken en opladen en de noodzaak van afstand en hygiëne.
- Stimuleer gebruik van handschoenen bij het tanken en opladen of reiniging van de handen na tanken.
- Vermeld het maximaal aantal klanten op/bij de toegangsdeur, dat tegelijkertijd in de shop aanwezig mag zijn. Houd eventueel toegangscontrole. Richtlijn is maximaal 1 klant per 10 vierkante meter winkelvloeroppervlak. Het aantal personen in een ruimte is maximaal 30 personen; dit is inclusief kinderen van alle leeftijden en exclusief personeel.

- Klanten (exclusief kinderen onder 13 jaar) worden dringend geadviseerd een mondneusmasker te dragen.
- Voor zover mogelijk wordt een duidelijke eenrichtingsroute (ingaaand en uitgaand) aangegeven in de shop om de afstand van 1,5 meter te kunnen waarborgen.
- Bij het afrekenen moet er in een rij 1,5 meter afstand kunnen worden gehouden. Dit wordt door markeringen op de vloer aangegeven.
- Klanten dienen na het afrekenen direct de shop te verlaten.
- Aandacht voor afstand houden ten opzichte van werknemers op de vloer via opvallende hesjes of kleding.
- Plaats een sanitizer zodat klanten de handen kunnen desinfecteren bij binnenkomst.
- Bescherm de medewerker door de veiligheidskooi (OBRI) rondom de kassawerkplek permanent te sluiten of voor het grootste gedeelte te laten zakken. Bij afwezigheid van een kooi kan een doorzichtig scherm geplaatst worden op de balie. Gebruik van een mondneusmasker is dringend geadviseerd als er meerdere personen in de veiligheidskooi werken.
- Laat zoveel mogelijk contactloos of met pin betalen. Zorg voor geregelde reiniging van het pinaapparaat na gebruik. Stel de betaalpaal voor nachtelijk tanken ook beschikbaar tijdens openingstijden. Draag handschoenen bij aannemen van pasjes en contant geld.
- Pauzeren, roken, etc. gebeurt alleen. Na de (rook)pauze worden de handen gewassen. Er wordt niet fysiek afgesproken op het tankstation.
- Er dient duidelijke communicatie (eventueel ook via speakers) op het voorterrein aanwezig te zijn over het houden van 1,5 meter afstand en welke specifieke regels er gelden op het tankstation.
- Werkzaamheden op het tankstation zoveel mogelijk plannen buiten de spijstijden voor kassa en bakery.

5.2.9.1 Bakery en shop

Bestellingen vinden zoveel mogelijk op afstand (digitaal) plaats, zodat klanten zo min mogelijk in de shop op een bestelling wachten. Indien dit wel gebeurt, dient er een systeem te zijn dat ervoor zorgt dat de 1,5 meter gegarandeerd blijft en dat klanten en werknemers zo min mogelijk met elkaar in contact komen:

- Het eventuele zitgedeelte of het gedeelte om het gekochte te nuttigen, is gesloten. Het afhalen van eten en drinken is toegestaan.
- Vermeld het maximaal aantal klanten op/bij de toegangsdeur, dat tegelijkertijd in de shop aanwezig mag zijn. Houd eventueel toegangscontrole. Richtlijn is maximaal 1 klant per 10 vierkante meter winkelvloeroppervlak. Het aantal personen in een ruimte is maximaal 30 personen; dit is inclusief kinderen van alle leeftijden en exclusief personeel.
- Klanten (exclusief kinderen onder 13 jaar) en medewerkers worden dringend geadviseerd een mondneusmasker te dragen.
- Het bereiden en afrekenen van broodjes, etc. vindt zoveel mogelijk gescheiden van elkaar plaats.
- Het is niet toegestaan alcoholische dranken te verkopen na 20.00 uur.
- Het is toegestaan dat de bakery en shop ook na 20.00 uur zijn geopend.

5.2.10 Wasstraat

- Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: verkoudheid, kortademigheid, hoesten, koorts (vanaf 38 °C) of plotseling verlies van reuk of smaak. U kunt pas weer naar buiten wanneer u 24 uur geen klachten meer hebt.
- Blijf thuis als iemand in uw huis koorts heeft (vanaf 38 °C) en/of benauwdheidsklachten. Als iedereen 24 uur geen klachten heeft, mag weer naar buiten worden gegaan.
- Was voorafgaand aan de afspraak/het bezoek de handen met zeep, minimaal 20 seconden.

- Adviseer klanten alleen te komen, alleen klanten uit één hetzelfde huishouden mogen met elkaar in de auto zitten.
- Houd 1,5 meter afstand, communiceer dat met borden bij het begin van de wasstraat aan de klant.
- Klanten (exclusief kinderen onder 13 jaar) en medewerkers worden dringend geadviseerd een mondneusmasker te dragen.
- Zie voor het onderwerp wachtruimte en balie de voorgaande paragrafen.
- Creëer rij- en looproute/-richting. Indien mogelijk creëer met markeringen op de grond vanaf de ingang éénrichtingsverkeersroutes naar belangrijkste voorzieningen. Deel brede looppaden op in stroken van 1,5 meter breed zodat mensen elkaar veilig kunnen passeren.
- Volg altijd de aanwijzingen van het personeel op.
- Schud geen handen.
- Pas waar mogelijk zelfbediening en automatische betaling toe in de wasstraat.
- Betaal met pin of contactloos (pin of mobiel).
- Plaats een handsanitizer voor gebruik na de bedieningsautomaat.
- Zorg voor geregelde desinfectie van de bedienings- en betaalautomaat
- Houd derden (klanten, leveranciers, bezoekers, etc.) buiten de werkplaats.
- Zorg voor plekken waar klanten vuile, gebruikte schoonmaakdoeken kunnen weggooien en schone kunnen pakken.
- De 'vuile' handdoeken worden op 90° C gewassen. Tijdens dit proces dragen werknemers altijd handschoenen.
- Stofzuigen wordt door één persoon gedaan. Houdt 1,5 meter afstand.
- Na gebruik van de stofzuiger wordt deze gedesinfecteerd met 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70%.

5.2.11 Toilet, was- en omkleedgelegenheid

- Toiletten zijn gesloten voor derden. Alleen bij hoge nood worden deze geopend. Mensen kunnen daar wel hun handen wassen.
- Zorg voor voldoende (aanvulling van) (vloeibare)zeep en materialen om handen af te drogen. Gebruik bij voorkeur handdoeken voor eenmalig gebruik van stof of papier.
- Toiletten worden dagelijks of meerdere keren per dag gereinigd en gedesinfecteerd, inclusief kranen, deurknoppen, lichtknoppen, etc. waarmee veelvuldig contact is. Hierbij worden persoonlijke beschermingsmiddelen gebruikt. De schoonmakers moeten goed beschermd zijn, geef dat aan en verwijst naar de link van de schoonmaaksector:
<https://www.ras.nl/corona/protocolwijzer/>
- Communiceer dat het toilet doorgespoeld dient te worden met de klep dicht (i.v.m. mogelijke overdracht via verspreiding door de lucht).
- In de was- en omkleedgelegenheid wordt 1,5 meter onderlinge afstand gehouden. Indien de ruimte dit niet toelaat, wordt voorkomen dat er piekdrukke ontstaat door eind- en begintijden te spreiden.

5.2.12 Verhuur³ - en deelauto (ook te gebruiken bij vergelijkbare activiteiten)

- Verhuur- en deelauto afspraken worden zoveel mogelijk digitaal gemaakt.
- Verhuurder van busjes, taxi's en touringcars wijst de huurder op de noodzaak tot uitvoeren van de gezondheidscheck (zie bijlage 5), het verplicht gebruik van mondneusmaskers in het voertuig en de plicht voor het reserveren. Dit geldt niet voor personenauto's.
- Bij het gebruik van huur of deelauto's wordt gewezen op het dringend advies om een mondneusmasker te gebruiken bij passagiers uit verschillende huishoudens.

³ Deze maatregelen gelden ook voor de verhuur van (personen-)busjes.

- Instructies worden zoveel mogelijk digitaal verstrekt aan de gebruikers van de auto's.
- Bij verhuur wordt de auto tussen ritten van binnen en buiten gereinigd en gedesinfecteerd; hierbij worden handschoenen gedragen.
- Bij deelauto's wordt de gebruiker van een deelauto gevraagd om voor en na gebruik de contactoppervlakken (zoals stuur, versnelling, portier, radio en dergelijke) te reinigen. Aanwezigheid van reinigingsmiddelen (handschoenen, doekjes, spray) in de auto is aanbevolen.
- De gebruiker van een deelauto wordt gevraagd om de oppervlakken te reinigen waarmee zij in contact zijn geweest. Aanwezigheid van reinigingsmiddelen (handschoenen, doekjes, spray) in de auto is aanbevolen.
- Instructie voor de reiziger:
  - Raak tijdens het autorijden met de handen het gezicht niet aan.
  - Hoest altijd in de elleboog en houd papieren zakdoekjes bij de hand. Gooi ze na gebruik ook direct weer weg en maak eventueel aangeraakte oppervlakken opnieuw schoon.
  - Gebruik wegwerphandschoentjes wanneer u gaat tanken.
  - Was uw handen met zeep voor het gebruik van de auto en erna.
  - Neem het afval mee bij verlaten vervoermiddel.

5.2.13 Mobiele werkplek

Diverse werkzaamheden vinden plaats vanuit auto's, trucks, etc. of onderweg ten behoeve van reparatie, berging, en dergelijke.

5.2.13.1 Haal- en brengservice 1

- Met haal- en brengservice van nieuwe, te onderhouden of te repareren voertuigen wordt onnodig bezoek aan de bedrijfslocatie door derden beperkt.
- Regel overdracht van papieren e.d. zoveel mogelijk online of digitaal en beperk het gebruik van papieren documenten.
- Informeer de klant vooraf wat de werkwijze is in verband met Corona.
- Gebruik een stoel- en eventueel stuurhoes.
- Reinig/desinfecteer de contactoppervlakken voor- en na ophalen/brengen van het voertuig of gebruik handschoenen.
- Vermijd handcontact en houd 1,5 meter afstand bij overdracht sleutels en eventuele papieren; leg deze neer zodat de klant deze kan pakken zonder handcontact.
- Beperk uitleg van het voertuig tot het hoogst noodzakelijke, bij voorkeur niet samen in een auto, verwijs verder naar beschikbare handleiding van het voertuig.
- Voorzie een vervang- of leenauto van desinfectiedoekjes en verzoek de gebruiker de contactoppervlakken te reinigen na gebruik.

5.2.13.2 Haal- en brengservice 2

- Zogenaamde jockeys, hikers, riders brengen auto's, campers, e.d. van en naar een bepaalde locatie voor een klant; voorkom verspreiding van Corona door het gebruik van een stoelhoes, handschoenen, desinfectiedoekjes.
- Verstrek de werknemers een Corona set bestaande uit een instructie 'hoe te werken in tijden van Corona', stoelhoes, wegwerphandschoenen en desinfectiedoekjes.

5.2.13.3 Inname voertuig

- Geleaste, geleende en te repareren of te controleren voertuigen worden ingenomen.
- Ontvang klanten van achter de balie (zie ook 5.2.1 Receptie/balie).
- Klanten (exclusief kinderen onder de 13 jaar) en medewerkers worden dringend geadviseerd een mondneusmasker te dragen.

- Controleer het in te nemen voertuig op gebruikelijke wijze; wanneer contact met het voertuig nodig is, gebruik dan handschoenen. Voer de controle zoveel mogelijk alleen uit of houd 1,5 meter afstand van anderen.
- Reinig/desinfecteer de contactoppervlakken van het voertuig bij inname van het voertuig.
- Ventileer het ingenomen voertuig ruimschoots na ontvangst van het voertuig.
- Was de handen uitgebreid na inname/controle van een voertuig.

5.2.13.4 Verhuur, leenauto/-fiets

- Ontvang klanten van achter de balie (zie ook 5.2.1 Receptie/balie).
- Klanten (exclusief kinderen onder de 13 jaar) en medewerkers worden dringend geadviseerd een mondneusmasker te dragen.
- Desinfecteer de contactoppervlakken en bedieningsmiddelen van het vervoermiddel voor verhuur/uitleen.
- Verzorg documentatie en contracten zoveel mogelijk digitaal en niet op papier.
- Zorg dat de voorwaarden op de website zijn vermeld, zodat de huurder/lener hier vooraf kennis van kan nemen.

5.2.13.5 Pechhulp, takelen en berging

- Bij pechhulp, takelen en berging onderweg gebruik handschoenen bij onderzoek, reparatie en/of berging van het voertuig.
- Houd afstand tot overige aanwezigen van ten minste 1,5 meter.
- Houd verblijf in het voertuig zo kort mogelijk;
- Reinig de aangeraakte onderdelen in het voertuig na verhelpen van de pech met desinfectie doekjes.
- Houdt bij het meenemen van gestrande reizigers 1,5 m onderlinge afstand in het pechhulp/bergingsvoertuig. Indien dit niet mogelijk is, draag dan een mondneusmasker. Dit geldt zowel voor de medewerker als voor de klant (exclusief kinderen onder de 13 jaar).
- Reinig de handen na de klus met water en zeep of desinfectiedoekjes.
- Reinig de contactoppervlakken in het hulpvoertuig ten minste dagelijks.
- Houd zoveel mogelijk dezelfde chauffeur in een hulpvoertuig.

5.2.13.6 Taxatie

- Raadpleeg zoveel mogelijk digitaal beschikbare informatie van een voertuig.
- Vermijd zoveel mogelijk contact met het interieur van de auto; gebruik handschoenen bij contact met het interieur, deurknoppen, etc.
- Ventileer het voertuig zoveel mogelijk bij beoordeling van de binnenzijde van de auto.
- Werk zoveel mogelijk alleen bij een taxatie en houd 1,5 meter onderlinge afstand. Als afstand houden niet mogelijk is, dan is het dringend advies om een mondneusmasker te gebruiken. Dit geldt zowel voor de medewerker als voor de klanten (exclusief kinderen onder de 13 jaar).
- Werk documentatie zoveel mogelijk digitaal af.

5.2.14 Revisiewerkzaamheden op locatie

Voor installatie, reparatie en onderhoud van verbrandingsmotoren c.q. generatoren op locatie in kleine ruimtes, wordt een apart protocol ontwikkeld. Als dit gereed is, zal op deze plek een verwijzing naar dat protocol worden opgenomen.

5.2.15 Keurings- en onderhoudswerkzaamheden werkplaatsuitrusting op locatie

- RAI Equipment hanteert de volgende Corona handleiding voor de medewerkers voor het monteren en keuren van garage equipment
<https://www.raivereniging.nl/artikel/informatiepagina-corona-virus.html>.

5.2.16 RDW keurings- en testlocaties

Voor de RDW keurings- en testlocaties gelden de volgende voorwaarden:

- Zowel bezoekers als medewerkers gebruiken bij het betreden van het keuringsstation een mondneusmasker.
- Kom op afspraak naar het keuringsstation.
- Kom alleen.
- Neem kennis van lokaal geldende afspraken en kom deze na.
- Volg de aanwijzingen van RDW-medewerkers op.

5.3 Maatregelen per doelgroep in de Carrosseriebranche

Voor de Schade-, carrosseriebouw- en trailerbouwbedrijven gelden vergelijkbare maatregelen, zoals opgenomen in dit hoofdstuk 5. FOCWA en RAI CarrosserieNL hebben inmiddels een set bepalingen opgenomen voor hun leden in een eigen protocol. Dit protocol is te vinden via:

<https://oocinfo.nl/tools/coronaprotocollen-2/>

Het protocol voor de carrosseriebranche beperkt zich tot bedrijfsmatige uitvoering van werkzaamheden voor bedrijven die activiteiten ontplooiën in de carrosseriebranche op het gebied van onderhoud en herstel van (motor)voertuigen en van bedrijven die zich bezighouden met aanverwante werkzaamheden, waaronder te verstaan:

- Autoschadebedrijven
  - Schadegroep (ketens)
  - Individueel onafhankelijk schadeherstel
- Carrosserie- en trailerbouwbedrijven
- Autoruitherstelbedrijven
- Camper- en caravanbedrijven
- Overige specialismen:
  - Truck schadeherstelbedrijven
  - Uitdeuken zonder spuiten
  - Spot-repair
  - Poetsbedrijven
  - Motorfietsschadebedrijven
  - Restauratiebedrijven
  - Bekleedbedrijven

In bijlage 4 van dit protocol zijn de Corona beheersmaatregelen voor de doelgroepen in de carrosseriebranche verder beschreven.

6. Toezicht en handhaving

- Directie/vestigingsmanager is verantwoordelijk voor handhaving van het protocol.
- Per vestiging wordt een Corona-verantwoordelijke aangesteld, die continue aandacht heeft voor de risico's van Corona en een veilige werkwijze en die fungeert als aanspreekpunt en maatregelen/hulpmiddelen organiseert. Denk hierbij aan de preventiemedewerker
- Afhankelijk van maatregelen die ons via de overheid bereiken, brengt de Corona-verantwoordelijk een update uit met daarin aandacht voor de laatste RIVM-inzichten, aandachtspunten en best practices op het gebied van naleving van dit protocol.
- Werknemers worden aangemoedigd elkaar en derden aan te spreken op het gewenste gedrag.
- Zorg voor handhaving van de regels in en om het bedrijf waarbij, indien daarvoor aanleiding is, mogelijk samengewerkt wordt in de handhaving met externe partijen (bijv. inspecties, gemeente voor handhaving publieke ruimte om het bedrijf heen).

7. Communicatie

De Rijksoverheid heeft een uitgebreide hoeveelheid campagnemiddelen (posters, flyers etc.) met uitleg over de richtlijnen van het RIVM en praktische aanwijzingen over hoe de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan. Via deze [link](#) kunt u deze downloaden. Deze posters en flyers kunt u gebruiken binnen uw bedrijf. Er is ook materiaal beschikbaar voor laaggeletterden. Sociale partners hebben hun eigen kanalen om te communiceren.

Dit protocol dient als basis van waaruit aangesloten branchepartijen hun achterban informeren met eigen formats/communicatiemiddelen. Zo mogelijk worden standaard voorbeeldformulieren ter beschikking gesteld die bedrijven/werknemers kunnen inzetten naar hun klanten/leveranciers/contacten. Bedrijven communiceren deze werkwijze met hun klanten en leveranciers.

8. Totstandkoming

Een speciaal dankwoord aan Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Carrosseriebranche (OOC) voor de basis van dit protocol en VOC. Ook speciale dank aan (ARBO-commissie van) OOMT voor hun bijdrage aan dit protocol.

Dit protocol is met de grootste zorg samengesteld door Arbode Consultancy B.V. in nauw overleg met ARN, BOVAG, CNV Vakmensen, De Unie, FCBBB, FNV Metaal, FOCWA, Innovam, OOC, OOMT, OSVN, RAI Vereniging, Salentijn Consult, Stiba, SVOB, VACO, VIV, VOC.

9. Visuele middelen

Iedere branchevereniging kan hier naar eigen look and feel de communicatiemiddelen inzetten en displayen. Enkele voorbeelden van communicatiemiddelen:

MAATREGELEN TEGEN CORONA (ONDERNEMERS)

VEILIG ONDERNEMEN IN DE CARROSSERIEBRANCHE

ZORG VOOR EEN 'CORONASAFER WERKPLEK'
Houd het werkplek en de werkmiddelen schoon en desinfecteer ze regelmatig.

ZORG VOOR HYGIËNEREELS
Houd de handen regelmatig schoon met zeep of desinfectant.

ZORG VOOR 1,5 METER AFSTAND
Houd 1,5 meter afstand tot elkaar van klanten. Markeren ook de 1,5 meter afstand op de vloer.

ZORG VOOR MAXIMALE HYGIËNE
Doe het haar kort en draag een mondkapje. Wip de handen regelmatig met zeep. Gebruik geen sjaal of handschoenen. Gebruik geen sjaal of handschoenen. Gebruik geen sjaal of handschoenen.

ZORG DAT U ZOVEL MOGELIJK OP AFSTAND WERKT
Gebruik een telefoon of een tablet om te communiceren met klanten. Gebruik een telefoon of een tablet om te communiceren met klanten.

ZORG DAT U AFSPIRAKEN MAAKT OVER AANTAL PERSONEN
Spreek af dat maximaal twee personen tegelijkertijd in de werkplaats mogen zijn. Spreek af dat maximaal twee personen tegelijkertijd in de werkplaats mogen zijn.

ZORG VOOR EEN INNAME MET DE PLANK
Gebruik een plank om de afstand te houden. Gebruik een plank om de afstand te houden.

ZORG VOOR REINIGING VAN VOERTUIGEN
Gebruik een desinfectant om de voertuigen te reinigen. Gebruik een desinfectant om de voertuigen te reinigen.

WAT ALS 1,5 METER AFSTAND NIET MOGELIJK IS?
Binnen 1,5 meter grens zijn de werkmiddelen schoon en desinfecteer ze regelmatig. Binnen 1,5 meter grens zijn de werkmiddelen schoon en desinfecteer ze regelmatig.

WAT ALS U CONTACT MET BESMETTE OPPERVLAKKEN NIET KUNT VERMIJDEN?
Gebruik een desinfectant om de oppervlakken te reinigen. Gebruik een desinfectant om de oppervlakken te reinigen.

Ga voor de laatste versie van het coronaprotocol voor de carrosseriebranche naar www.oocinfo.nl

MAATREGELEN TEGEN CORONA (WERKNEMERS)

VEILIG WERKEN IN DE CARROSSERIEBRANCHE

ZORG VOOR 1,5 METER AFSTAND
Verpooft u contact en blijf op 1,5 meter afstand van collega's, klanten, leveranciers en andere mensen die u tegenkomt op de werkvloer.

ZORG DAT U VOORWERPEN EN OPPERVLAKKEN SCHOONHOUDT
Maak materiaal en oppervlakken die u aanraakt regelmatig schoon met desinfectant. Maak materiaal en oppervlakken die u aanraakt regelmatig schoon met desinfectant.

ZORG DAT U UW HANDEN WAST
Doe dat u in ieder geval voor en na elke werkschift, voor en na de pauze en voor en na elke toiletbezoek. Wast u regelmatig met water en zeep.

ZORG DAT U SEEN HANDEN SCHUDDT
Houd u ook aan de 1,5 meter afstand in afwezigheid van de werkplek. Schudt u uw handen regelmatig.

ZORG VOOR REINIGING VAN VOERTUIGEN
Gebruik een desinfectant om de voertuigen te reinigen. Gebruik een desinfectant om de voertuigen te reinigen.

ZORG DAT U NIET, NIET EN KUCHT IN UW ELLENBOOG
Gebruik een desinfectant om de oppervlakken te reinigen. Gebruik een desinfectant om de oppervlakken te reinigen.

WAT ALS 1,5 METER AFSTAND NIET MOGELIJK IS?
Binnen 1,5 meter grens zijn de werkmiddelen schoon en desinfecteer ze regelmatig. Binnen 1,5 meter grens zijn de werkmiddelen schoon en desinfecteer ze regelmatig.

WAT ALS U CONTACT MET BESMETTE OPPERVLAKKEN NIET KUNT VERMIJDEN?
Gebruik een desinfectant om de oppervlakken te reinigen. Gebruik een desinfectant om de oppervlakken te reinigen.

Ga voor de laatste versie van het coronaprotocol voor de carrosseriebranche naar www.oocinfo.nl

"We stellen het zeer op prijs als u een mondkapje draagt!"

BOVAG

VEILIGHEID VOOROP: MAATREGELEN CORONAVIRUS

> U bent van harte welkom!

Voor uw en onze veiligheid houden we de volgende regels aan:

AFSTAND

Houd altijd **1,5 meter afstand** tot elkaar en vermijd contact met de balie.

GEEN GROEPEN

Kom zoveel mogelijk **alleen** en bij voorkeur op afspraak. Hoe minder mensen, hoe minder kans op besmetting.

GEZONDHEID

Zie of van een bezoek als u **verkouden** bent, **koorts** heeft of **griepklachten** hebt, dat doen wij ook.

GEEN HAND

We zijn blij met uw komst, maar **schudden** u nu even **niet de hand**.

HYGIËNE

Hygiëne heeft onze **maximale aandacht**.

BETALEN

Betaal met **pin** of **contactloos**.

BEGRIIP

Wij vragen u de **aanwijzingen van het personeel** te volgen. Check voor de geldende regels ook onze website.

Wij volgen de actuele regels van het RIVM (kijk voor de actuele stand van zaken op www.rivm.nl).

VEILIGHEID VOOROP: MAATREGELEN CORONAVIRUS VOOR MEDEWERKERS

ALGEMEEN

- Houd **1,5 meter afstand**, ook bij uitvoering van je werk of tijdens pauze of lunch.
- Schud **geen handen**.
- Hoest, kucht en nies in je **ellenboog**; gebruik papieren zakdoekjes en gooi deze direct na gebruik weg.
- Was je **handen**, in ieder geval voor en na pauze, het eten, toiletbezoek, een klus, reizen met OV, na het snuiten van de neus, etc.
- Blijf thuis bij: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (vanaf 38 °C) of koorts, of als iemand in jouw huis koorts (vanaf 38 °C) en/of benauwdheidsklachten heeft.

1,5 METER AFSTAND NIET MOGELIJK OP JE WERKPLEK?

- Geen fysiek contact (zorg dat je niet met elkaar in contact komt tijdens werk).
- Beperk de tijd dat je nauw samenwerkt (stel bijvoorbeeld een tijdslimiet in).
- Beperk het aantal mensen dat tegelijkertijd op dezelfde locatie werkt.
- Werk in vaste groepen of tweetallen.
- Maak gebruik van mondknusmaskers (indien beschikbaar) als je dicht op elkaar moet werken.

OP DE WERKVLOER

- Gebruik zoveel mogelijk je eigen apparatuur, gereedschap, telefoon, etc.
- Desinfecteer* of reinig je spullen (materiaal, gereedschap, beschermingsmiddelen) na iedere klus.
- Gebruik voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) op de juiste wijze en zorg regelmatig voor vervanging.
- Reis bij voorkeur niet samen naar werk. Als je samen reist, houd dan 1,5 meter afstand, reis met dezelfde collega, neem op dezelfde plek plaats, ventileer de auto en reinig of desinfecteer de bedieningsmiddelen van de auto na gebruik.

* Desinfecteer met 70% hoogperoxidealcohol of schoonmaakalcohol van 70% (PHV) in andere vorm.

Wij volgen de regels van het RIVM (kijk voor de actuele stand van zaken op www.rivm.nl).

VEILIGHEID VOOROP: MAATREGELEN CORONAVIRUS VOOR LEVERANCIERS

AFSTAND

- Houd altijd **1,5 meter afstand**.

NEEM VOORZORGSMAATREGELEN

- Draag **handschoenen**.
- Bij **elektronisch aftekenen**, zorg voor reiniging van het apparaat voor en na gebruik.
- Gebruik, indien mogelijk, alleen faciliteiten die zijn toegewezen voor derden, zoals een **eigen toilet, wachtruimte of koffiezetapparaat**.

MINIMAAL CONTACT

- Lever de bestelling af tot de deur, kom zo **min mogelijk binnen**. Probeer bij laden/lossen zo min mogelijk met anderen in contact te komen.
- Bij aftekenen met pen: gebruik **eigen pen**.

DIGITAAL

- Afleverbonnen e.d. zoveel mogelijk **digitaal**.
- Betalingen zoveel mogelijk met **pin** of **contactloos**.

Wij volgen de regels van het RIVM (kijk voor de actuele stand van zaken op www.rivm.nl).

10. Contactpersonen van de betrokken organisaties:

ARBO-gerelateerde vraagstukken

- Arbode Consultancy, Ir. Ruud van de Laar, arbeidshygiënist, rvdlaar@arbode.nl
- Salentijn Consult, Josje Salentijn, arbodeskundige, info@salentijnconsult.nl
- OOMT, Edgar Rijsbaerman, beleidsmedewerker, erijsbaerman@bedrijfsraad.nl

Kennis-/opleidingsvraagstukken

- Innovam, Josiane Meers, j.meers@innovam.nl
- OOMT, Servicedesk OOMT, servicedesk@oomt.nl, telnr: 0800-0155

Vragen werknemers/OR

- FNV Metaal, Stijn de Geus, teamleider/bestuurder duurzame inzetbaarheid stijn.degeus@fnv.nl
- CNV Vakmensen, Nicole Engmann-van Eijbergen, bestuurder CNV Vakmensen, n.engmann-vaneijbergen@cnavakmensen.nl
- De Unie, Jolanda Paehlig, senior adviseur, jolanda.paehlig@unie.nl

Vragen ondernemers binnen branchevereniging

- ARN, Martijn Boelhauer, Communicatiemanager ARN, martijn.boelhauer@arn.nl
- BOVAG, Caroline Bekkering, Manager Werkgeverszaken BOVAG, carolinebekkering@bovag.nl
- FOCWA, Brecht Grieten, Beleid & communicatie, b.grieten@focwa.nl
- RAI Vereniging, Henk Bos, manager leden- en verenigingszaken, h.bos@raivereniging.nl
- STIBA, Stefan Cabri, Algemeen secretaris Stiba, stefancabri@stiba.nl
- SVOB, Rick Zeeman, r.zeeman@vaco.nl
- VACO, Arie Verhoef, senior beleidsmedewerker Kwaliteit, Arbo & Milieu, a.verhoef@vaco.nl
- VIV, Bart Verhoeve, Voorzitter VIV, b.verhoeve@mecs.nl

Bijlage 1: Beoordelingskader Ministerie EZK

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/publicaties/2020/03/01/coronavirus-posters-nederlands>

Sectorprotocollen worden ontwikkeld langs afgestemd kader

Minimum-eisen	Regels		Toelichting van maatregelen om de branche veilig te laten werken voor iedere stakeholder (bijv. medewerkers, klanten, leveranciers). RIVM richtlijnen aanvullen met specifieke maatregelen voor de brancheomgeving. Maatregelen zijn zo concreet mogelijk geformuleerd (bijv. max. 5 personen per 100 m ² , handenwassen na elke handeling X) en bevatten ten minste de elementen: ▪ Afstand houden (bijv. 1,5 meter, eenrichtingsverkeer aanbrengen, schotten, werken in shifts / op afspraak) ▪ Bescherming (bijv. maskers, handschoenen, welke deuren kunnen openblijven om contact te voorkomen) ▪ Hygiëne (bijv. handenwassen, handsanitizer bij ingang, dagelijkse ontsmetting)
	Uitwerking	Handhaving	Toelichting hoe <u>de onderneming</u> de maatregelen handhaaft (bijv. medewerker aangesteld om proces te begeleiden, medewerkers spreken elkaar en klanten aan op gedrag en geven bij binnenkomst mondelinge instructie). Verwijzing naar benodigde handhaving door inspecties (indien van toepassing)
		Voldoende breed	Toelichting dat maatregelen betrekking hebben op alle onderdelen / locaties binnen de onderneming (bijv. ingang, magazijn, toiletten, kassa)
		Communicatie	Toelichting dat protocol op alle stakeholders van toepassing is (bijv. medewerkers, klanten, leveranciers). Maatregelen worden zo begrijpelijk en specifiek mogelijk gecommuniceerd (bijv. kom met max 2 personen) en op meerdere plekken herhaald (bijv. website, ingang, etalageruit, toiletten) Maatregelen communiceren het gewenste bedrag en niet het ongewenste gedrag
		Totstandkoming	Toelichting dat protocol tot stand is gekomen met diverse brancheverenigingen, werknemers en maatschappelijke partners (indien van toepassing)
Waardevolle toevoegingen	Vernieuwend		Inspirerende / innovatieve maatregelen (bijv. toepassing van digitale oplossingen, nieuwe verdienmodellen en kansen van de 1,5 meter economie)
	Visueel aansprekend		Maatregelen zijn visueel aansprekend gepresenteerd

Bijlage 2: Posters van de overheid

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/10/13/factsheet-gedeeltelijke-lockdown>

 Rijksoverheid

Gedeeltelijke lockdown

Het coronavirus heeft te veel ruimte gekregen om zich te verspreiden. Om corona onder controle te krijgen, is ingrijpen noodzakelijk. **Per 14 oktober 22.00 uur gelden daarom de volgende maatregelen:**

Heb je klachten?
 Blijf thuis.
 Laat je testen.
Ben je ook benauwd en/of heb je koorts? Dan moeten alle huisgenoten thuisblijven.

 Werk thuis, tenzij het niet anders kan.

 Houd 1,5 meter afstand.

 Vermijd drukke plekken.

 Was vaak je handen.

 Hoest en nies in je elleboog.

 Draag een mondkapje in publieke binnenruimtes.

Groepen
 Binnen: max. 30 personen per ruimte (incl. kinderen t/m 12 jaar). Groep van max. 4 personen of 1 huishouden.
 Buiten: groep van max. 4 personen of 1 huishouden.
 Op doorstroomlocaties, bijvoorbeeld musea, bibliotheken en monumenten: groep van max. 4 personen of 1 huishouden. Bezoek is op basis van reservering per tijdsvak.

Horeca en evenementen
 Eet- en drinkgelegenheden sluiten.
 Afhaalrestaurants blijven open. Geen verkoop en bezorging van alcohol na 20.00 uur.
 Verbod op evenementen, met uitzondering van onder andere markten en demonstraties.

Thuis
 Ontvang max. 3 personen per dag (excl. kinderen t/m 12 jaar).
 Volg de regels die gelden voor quarantaine en isolatie.

Winkelen en boodschappen
 Winkels sluiten uiterlijk om 20.00 uur. Supermarkten en andere winkels die levensmiddelen verkopen, zijn uitgezonderd.
 Alcoholverbod na 20.00 uur. Dit geldt voor verkoop, bezorgen en nuttigen in de openbare ruimte.
 Speciale winkeltijden voor mensen met een kwetsbare gezondheid.
 Contactberoepen: klanten worden gevraagd zich te registreren.

Vervoer en vrije tijd
 Reis zo min mogelijk binnen Nederland en naar het buitenland.
 In het ov is het dragen van een mondkapje verplicht.

Onderwijs
 In het vo, mbo en ho draagt iedereen een mondkapje buiten de les. In specifieke situaties ook in leslokalen.

Sport
 Sport met max. 4 personen, op 1,5 meter afstand. Kinderen t/m 17 jaar zijn uitgezonderd.
 Geen wedstrijden. Topsporters zijn uitgezonderd.
 Geen publiek bij sport.
 Sluiting van sportkantines, douches en kleedkamers.

alleen samen krijgen we corona onder controle Meer informatie:
rijksoverheid.nl/coronavirus
of bel 0800-1351

Bijlage 3: Infographic gebruik PBM's

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/publicaties/2020/03/01/coronavirus-posters-nederlands>

1 april 2020

Rijksoverheid

Stop de verspreiding van het coronavirus
Hygiëne: wat moet je doen?

Was vaker je handen.

- Was je handen zo vaak mogelijk met water en zeep. Droog ze daarna goed.
- Was je handen in water goed voordat je naar buiten gaat, als je weer thuis komt, na het bezoeken van je huis, naar het toilet, na contact met de afvalcontainer.

Hoest en nies in de binnenkant van je elleboog.

- Gebruik papieren zakdoekjes om je neus te snuiten.
- Goed de zakdoeken weg te gooien.
- Was na het snuiten altijd je handen.

Schud geen handen.

Houd 1,5 meter afstand.

- Behoud bij mensen uit uw gezin 1,5 meter afstand.
- Door twee personen uit uw gezin te houden in de kamer kleiner dan twee keer de afstand.

Wijf zoveel mogelijk thuis.

Houd 1,5 meter afstand.

Was vaker je handen.

alleen samen krijgen we corona onder controle

RICHTLIJNEN HANDEN WASSEN

1
Maak je handen nat onder de kraan

2
Doe wat zeep op je natte handen

3
Wrijf je handpalmen samen

4
Wrijf en was je vingers en vingertoppen

5
Wrijf en was je polsen

6
Wrijf en was je duimen

7
Wrijf en was tussen je vingers

8
Spoel je handen grondig af

9
Droog je handen met papieren handdoekjes

10
Breng ontsmettingsmiddel aan op je handen en wrijf het in op alle gewassen delen

Werken met handschoenen

Uittrekken

1
Pak de handschoenen los van de hand

2
Trek de handschoenen omhoog en schuif de handschoenen van de hand af

3
Hou de handschoenen in de palm van de andere hand of gooi deze in de vuilnisbak

4
Pak de binnenkant van de andere handschoenen vast

5
Trek de handschoenen van de hand af

6
Goed de handschoenen in de vuilnisbak

7
Was na het gebruik van handschoenen opnieuw je handen volgens de 'RICHTLIJNEN HANDEN WASSEN'

Aandachtspunten

1. Na gebruik van de handschoenen zijn deze aan de buitenkant vies, ook al is de hand niet vies. Daarom is het belangrijk dat je deze niet met je handen aanraakt.
2. Er kunnen kleine gaatjes in de handschoenen hebben. Daarom is het essentieel dat je handen na gebruik van de handschoenen extra wordt gewassen.

Bijlage 4: Corona Protocol Carrosseriebranche

Publicatiedatum: 15 oktober 2020

Dit protocol is met de grootste zorg samengesteld door Arbode Consultancy B.V. in nauw overleg met de paritaire Arbowerkgroep in de Carrosseriebranche (waarin vertegenwoordigd: FOCWA, RAI CarrosserieNL, FNV Metaal, CNV en de Unie) en in opdracht van het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Carrosseriebranche (OOC).

Uitgangspunten voor veilig werken in tijden van Corona

De inhoud van dit protocol is bestemd voor bedrijven, werknemers, klanten, toeleveranciers en alle overige directe betrokkenen in de carrosseriebranche. Dit protocol beperkt zich tot bedrijfsmatige uitvoering van werkzaamheden voor bedrijven die activiteiten ontplooiën in de carrosseriebranche op het gebied van onderhoud en herstel van (motor)voertuigen en van bedrijven die zich bezighouden met aanverwante werkzaamheden, waaronder te verstaan:

- Autoschadebedrijven
  - Schadegroep (ketens)
  - Individueel onafhankelijk schadeherstel
- Carrosseriebouwbedrijven
- Autoruitherstelbedrijven
- Camper- en caravanbedrijven
- Overige specialismen:
  - Truck schadeherstelbedrijven
  - Uitdeuken zonder spuiten
  - Spot-repair
  - Poetsbedrijven
  - Motorfietsschadebedrijven
  - Restauratiebedrijven
  - Bekleedbedrijven

Het doel van dit protocol is om veilig door te werken ten tijde van de coronacrisis, met het oog op bescherming van de gezondheid van de werknemers, ondernemers, klanten, leveranciers en overige betrokkenen, en ter voorkoming van verspreiding van het virus. De voorgeschreven richtlijnen van het RIVM dienen hierbij als uitgangspunt. Bij wijziging van de inzichten op het gebied van Corona zal dit document worden geactualiseerd.

Raadpleeg de website van het RIVM voor de algemene maatregelen en voorschriften rondom het handelen in het geval van (een verdenking van) coronabesmetting.

Uitgangspunten:

- Het protocol gaat uit van de meest actuele richtlijnen van het RIVM
- Het protocol is gebaseerd op de arbeidshygiënische strategie, de zogenaamde bronaanpak.

Verspreiding van het virus

Het virus verspreidt zich als volgt:

- Het virus verspreidt zich via druppeltjes in de lucht. De druppeltjes komen uit neus, keel en mond. Bij hoesten, kuchen, niezen, spreken, etc. kunnen de druppeltjes vrijkomen waarin het virus zit. Overdracht van het virus van persoon op persoon vindt plaats als iemand aan deze druppeltjes wordt blootgesteld.
  - o De basismaatregelen om verspreiding van druppeltjes te voorkomen zijn:
    - Afstand houden van ten minste 1,5 m tot andere personen;
    - Thuisblijven bij klachten (griep, hoesten, kortademigheid, koorts);
    - Het gebruik van mondneusmaskers is een aanvullende maatregel die alleen van toepassing is als onvoldoende afstand gehouden kan worden en er geen andere maatregelen mogelijk zijn.
- De vrijgekomen druppeltjes met virus kunnen op handen terechtkomen. De handen hebben contact met allerlei voorwerpen en materialen (deurklinken, telefoon, toetsenbord, trapleuning, koffiemachine, pennen, etc.). Overdracht van het virus van persoon op persoon vindt plaats als iemand anders ook contact heeft met het besmette materiaal en vervolgens contact heeft met ogen, neus of mond waardoor het virus in het lichaam kan komen. Het virus kan enkele uren tot dagen blijven leven, zodat goede hygiëne van belang is.
  - o De basismaatregelen om verspreiding via contact te voorkomen zijn:
    - Verspreiding van druppeltjes met virus voorkomen door in de elleboog te hoesten, kuchen en niezen;
    - Geregeld handen wassen met water en zeep, zeker bij toiletbezoek en eten;
    - Geregeld reinigen (met water en zeep of desinfectiemiddel) van middelen die door meer personen worden vastgepakt of aangeraakt;

Wat is de bronaanpak?

Werkgevers moeten zorgen voor veilige en gezonde arbeidsomstandigheden van werknemers. De bronaanpak (ook wel arbeidshygiënische strategie genoemd) betekent dat je een veiligheids- of gezondheidsrisico moet wegnemen in een vaste volgorde, beginnend bij de bron van het gevaar.

De bron

Kijk altijd eerst naar de bron van het mogelijke veiligheids- of gezondheidsrisico. Waar komt het vandaan, waardoor wordt het veroorzaakt? Kan daaraan iets gedaan worden, dan is dat de eerste stap die moet worden gezet. Kan er niets (meer) aan de bron gedaan worden, bijvoorbeeld omdat er geen andere oplossingen zijn? Dan mag je pas andere maatregelen nemen. Dat zijn:

- Technische of organisatorische maatregelen
- Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM).

De beste bronmaatregel is het bestrijden van het virus of het beschermen van de bevolking door het immuun worden tegen het virus. Op dit moment is in de bevolking helaas nog onvoldoende immuniteit opgebouwd, ook is er nog geen vaccin beschikbaar. We zijn dus aangewezen op andere maatregelen.

De bronaanpak in de praktijk:

Situaties alle sectoren	Bronaanpak	Technisch en organisatorische maatregelen	Persoonlijke beschermingsmiddelen
Algemene maatregelen in uw bedrijf	- Niet naar het werk gaan door werknemer bij Corona-infectie van jezelf of een gezinslid. - Niet naar het werk gaan bij verkoudheidsklachten. - Niet naar het werk gaan als een gezinslid koorts heeft. - Thuiswerk organiseren als de functie dat toelaat, in overleg met de werkgever. Uitzondering is de werknemer in een cruciaal beroep in een vitaal proces.⁴	- Schud geen handen. - Houd 1,5 meter afstand tot andere personen. - Regelmatig de handen wassen en/of gebruik maken van desinfecterende handgel met minimaal 70% alcohol.⁵ Was je handen min. 6x per dag, volgens de instructie. In ieder geval voor het eten, na toiletbezoek, na het reizen met het openbaar vervoer, na het schoonmaken of na het aanraken van bijvoorbeeld sleutels of leveringen van derden. - Gezicht niet of zo weinig mogelijk aanraken, in de elleboog niezen/hoesten, zelf papieren zakdoekjes meenemen. En deze na één keer gebruik weggooien. Daarna handen wassen. - Regelmatig schoonmaken, bijvoorbeeld na iedere doorgang/werkzaamheid. Als het kan spullen/gereedschappen desinfecteren met 70% isopropylalcoholdoekjes. Stoelen kunnen worden afgedekt met een stoelhoes. - Werknemers gebruiken eigen gereedschap, bedrijfskleding en andere benodigdheden en delen deze niet met anderen. - Houd materieel, gereedschap en PBM's schoon. - Vervang PBM's regelmatig bijvoorbeeld na iedere klus. - Ventileer werk- en kantoorruimte. Werk zoveel mogelijk in vaste teams, let daarbij bijvoorbeeld op: - het aantal personen per team - het schema voor pauzes en aankomst- en vertrektijden - de verantwoordelijk persoon voor de verschillende werkzaamheden	- Als het niet mogelijk is voldoende afstand (1,5 meter) te houden en andere maatregelen onvoldoende bescherming bieden, dan is het gebruik van een mondneusmasker nodig. Een mondneusmasker beperkt verspreiding van druppeltjes met virus; een FFP2 mondmasker beschermt ook goed tegen het inademen van druppels met virus. Ook in openbare ruimten is het gebruik van een mondneusmasker dringend geadviseerd. - Als contact met oppervlakken die mogelijk besmet zijn met virus niet te vermijden is, draag dan handschoenen; alle typen handschoenen zijn geschikt, zorg wel dat ze na gebruik worden weggegooid of worden gereinigd met water en zeep of worden ontsmet.
Chauffeurs en samen reizen	- Samen reizen is onder voorwaarden toegestaan: Bij reizen met prive-auto zijn niet-medische mondneusmaskers aanbevolen	- Ruime ventilatie in vervoersmiddel. - Zorg voor optimale hygiëne door de bedieningsmiddelen extra te reinigen (stuur, versnellingspook, deurklink, touchscreen, etc.) en regelmatig te	

⁴ Raadpleeg voor een overzicht van de vitale processen en cruciale beroepen de volgende website: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>

⁵ Opgelet: door veelvuldig handen wassen en desinfecteren ontvet de huid, waarmee de zogenaamde barrièrefunctie verdwijnt. Om dat tegen te gaan dient regelmatig een verzorgende handcrème te worden gebruikt.

Dit protocol wordt bijgewerkt als er nieuwe richtlijnen zijn. Kijk voor actuele informatie over het Corona-virus en maatregelen op www.rivm.nl.

Situaties alle sectoren	Bronaanpak	Technisch en organisatorische maatregelen	Persoonlijke beschermingsmiddelen
	bij passagiers uit verschillende huishoudens. In taxi's, busjes en touringcars zijn reserveren, gezondheidscheck en niet-medische mondneusmaskers verplicht.	desinfecteren met 70% isopropylalcoholdoekjes.	

Algemene maatregelen voor ondernemers, werknemers, klanten en leveranciers:

ONDERNEMERS

- Zorg voor een 'coronaverantwoordelijke' in de onderneming die fungeert als aanspreekpunt en maatregelen/hulpmiddelen organiseert.
- Hygiëneregels hangen op een zichtbare plek in het bedrijf (zie **bijlage 1** en **bijlage 2** van dit protocol). Voorbeelden zijn:
  - Presenteren van de regels op een display bij de toegang;
  - Presenteren op toegangsdeur(en);
  - Markeringen/afzettingen van afstanden bij toegang/ingang/receptie;
- Vermijd onderling contact en zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden, zorg dat stoelen en werkplekken op anderhalve meter van elkaar verwijderd zijn; maak markeringen op de vloer waaruit de 1,5 m afstand blijkt.
- Het gebruik van een mondneusmasker is dringend geadviseerd in openbare ruimten.
- Zorg voor maximale hygiëne, zeep, desinfecterende middelen en wijs aanwezigen op het belang van regelmatig handen wassen (zeker voor en na eten, pauze en toiletgebruik). Hang ook hygiëneregels op in toilet). Maak extra schoon; in ieder geval die plekken die door meer mensen worden aangeraakt (deuren, schakelaars, leuning, knoppen, etc.)
- Werk zoveel mogelijk op afspraak, zodat de klantcontacten gedoseerd kunnen worden en verspreid over de dag. Verzoek klanten maximaal 10 minuten eerder te komen bij aanvang en na de afspraak weer te vertrekken.
- Maak afspraken met klanten over het maximaal aantal personen dat naar de afspraak komt (afgestemd op naleving van de 1,5 meter afstand).
- In een voor publiek toegankelijke ruimte (bijvoorbeeld de wachtruimte en receptie) zijn er maximaal 30 personen toegestaan, inclusief kinderen ongeacht de leeftijd en exclusief personeel. Onder een zelfstandige ruimte wordt verstaan: een ruimte die zichtbaar gescheiden is van andere ruimten.
- Een gezelschap in een openbare ruimte of plaats in de buitenlucht (bijvoorbeeld onder het afdak van de ingang of op de parkeerplaats) mag niet groter zijn dan 4 personen, tenzij het personen betreft uit een gezamenlijk huishouden of personen die hun werk uitvoeren. Voor deze laatste groep geldt een maximum aantal van 100, maar alleen als dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden.
- Heb vooraf een intake met de klant, waarin gezondheidsregels worden besproken.
- Betrek externe partijen (zoals inspecties en de gemeente) als dit nodig is voor het naleven van de regels op publiek terrein rondom uw onderneming.

WERKNEMERS

- Houd 1,5 meter afstand van werknemers, klanten, leveranciers, enz.
- Was je handen regelmatig in ieder geval voor en na eten, pauze en toiletbezoek.
- Het gebruik van een mondneusmasker is dringend geadviseerd in openbare ruimten.
- Schud geen handen.
- Hoest, nies en kuch in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes.

- Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 °C).
- Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts (vanaf de 38 °C) en/of benauwdheidsklachten heeft.
- Spreek collega's, klanten en/of andere bezoekers aan op naleving van de gezondheidsmaatregelen en betrek (indien nodig) de coronaverantwoordelijke in het bedrijf.
- Voer werkzaamheden zo veel mogelijk thuis uit, als de aard van het werk het toelaat. Overleg met de werkgever.

KLANTEN

- Houd 1,5 meter afstand.
- Het gebruik van een mondneusmasker is dringend geadviseerd.
- Schud geen handen.
- Handel zaken zo mogelijk digitaal of telefonisch af.
- Maak eerst een afspraak voordat je langskomt.
- Kom zo mogelijk alleen.
- Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 °C).
- Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf 38 °C) en/of benauwdheidsklachten.
- Volg altijd de aanwijzingen van het personeel.
- Een gezelschap in een openbare ruimte of plaats in de buitenlucht (bijvoorbeeld onder het afdak van de ingang of op de parkeerplaats) mag niet groter zijn dan 4 personen, tenzij het personen betreft uit een gezamenlijk huishouden of personen die hun werk uitvoeren.

[Checklist voor Schadeherstelbedrijven]

INTAKE KLANT

- Verzamel voor de afspraak zo veel mogelijk informatie vooraf per telefoon, e-mail of app.
- Het gebruik van een mondneusmasker is dringend geadviseerd.
- Maximaal 1 klant tegelijkertijd aan de receptiebalie (met behoud van 1,5 meter afstand), de volgende klant laten wachten op minimaal 1,5 meter afstand óf in de auto. Een optionele maatregel is het plaatsen van een doorzichtig scherm op de balie.
- Als de klant het voertuig direct mee terug neemt, laat deze dan 1,5 meter afstand in acht nemen en draag beschermende middelen bij inspectie van het voertuig (handschoenen en eventueel een FFP2 mondneusmasker bij inspectie van de binnenzijde van het voertuig). Let op: momenteel is er een tekort aan mondneusmaskers in Nederland, wat betekent dat gebruik niet verplicht is in de carrosseriebranche.
- Documenten zoveel mogelijk digitaal afhandelen (mailen, fotograferen, scannen) in plaats van papieren vastpakken, kopiëren, etc.
- Na elke intake de handen goed wassen.

REPARATIEWERKZAAMHEDEN

- Klanten zijn niet toegestaan in de werkplaats.
- Maak één persoon verantwoordelijk voor het verplaatsen van voertuigen in en uit de werkplaats.
- Bij voorkeur het voertuig een dag van tevoren laten aanleveren. Het Corona virus kan niet lang overleven buiten de mens, vervolgens is het veilig om de werkzaamheden te starten.
- Reinig (met 70% isopropylalcoholdoekjes) uit voorzorg het voertuig vóór en na herstel/reparatie.; in ieder geval de onderdelen waarmee de werknemer(s) en de klant contact hebben gehad.

AFLEVERING

- De klant telefonisch melden dat het voertuig klaar staat op een vooraf besproken tijdstip.
- Verzoek klanten maximaal 10 minuten eerder te komen bij aanvang en na de afspraak weer te vertrekken.
- Na controle van het voertuig buiten, de klant alleen nog binnenvragen om resterende klaarliggende documenten te tekenen.
- **Optie:** De klant eventueel digitaal een handtekening laten zetten.
- Klant pakt zelfstandig de klaarliggende (en door werknemer gedesinfecteerde) sleutel, maak hiervoor een specifieke plek op bijv. de balie.

[Checklist voor Carrosseriebouwbedrijven]

INTAKE KLANT (aanlevering voertuig)

- Verzamel voor de afspraak zo veel mogelijk informatie vooraf per telefoon, e-mail of app.
- Maximaal 1 klant tegelijkertijd aan de receptiebalie, de volgende klant laten wachten op minimaal 1,5 meter afstand óf in de auto.
- Als de klant het voertuig direct mee terug neemt, laat deze dan 1,5 meter afstand in acht nemen en draag beschermende middelen bij inspectie van het voertuig (handschoenen en eventueel een FFP2 mondneusmasker bij inspectie van de binnenzijde van het voertuig).
- Let op: momenteel is er een tekort aan mondneusmaskers in Nederland, wat betekent dat gebruik niet verplicht is in de carrosseriebranche.
- Documenten zoveel mogelijk digitaal afhandelen (mailen, fotograferen, scannen) in plaats van papieren vastpakken, kopiëren, etc.
- Na elke intake de handen goed wassen.

REPARATIEWERKZAAMHEDEN IN DE WERKPLAATS

- Klanten zijn niet toegestaan in de werkplaats.
- Houdt tijdens reparatiewerkzaamheden ook de 1,5 m onderlinge afstand aan.
- Maak één persoon verantwoordelijk voor het verplaatsen van voertuigen in en uit de werkplaats.
- Bij voorkeur het voertuig een dag van tevoren laten aanleveren. Het Corona virus kan niet lang overleven buiten de mens, vervolgens is het veilig om de werkzaamheden te starten.
- Reinig (met 70% isopropylalcoholdoekjes) uit voorzorg het voertuig vóór en na herstel/reparatie; in ieder geval de onderdelen waarmee de werknemer(s) en de klant contact hebben gehad.

REPARATIE WERKZAAMHEDEN BUITEN DE WERKPLAATS (op locatie)

- Gebruik zoveel mogelijk een eigen servicebus met eigen gereedschap;
- Bij gebruik van gedeelde servicebus, dan voor en na een dienst de bedieningsmiddelen van de bus (stuur, handrem, versnellingspook, etc.) en gebruikt gereedschap reinigen. Eventueel voor stoel en stuur een tijdelijke hoes gebruiken en per gebruiker wisselen.
- Zorg voor een veilige opstelling in het werk, zodat aanrijding wordt voorkomen.
- Houdt ten minste 1,5 m afstand van chauffeur, omstanders, collega's, etc.
- Werk zoveel mogelijk alleen en was regelmatig de handen, ten minste voor en na een klus, bij eten, pauze en toiletbezoek.

AFLEVERING

- De klant telefonisch melden dat het voertuig klaar staat op een vooraf besproken tijdstip.
- Na controle van het voertuig buiten, de klant alleen nog binnenvragen om resterende klaarliggende documenten te tekenen.
- **Optie:** De klant eventueel digitaal een handtekening laten zetten.
- Klant pakt zelfstandig de klaarliggende sleutel, maak hiervoor een specifieke plek op bijv. de balie.

LEVERANCIERS

- Laat de levering zoveel mogelijk buiten plaatsen.
- Laat geen leveranciers toe in de werkplaats.
- Teken een pakbon af met eigen pen, niet die van de leverancier.
- Bij digitale aftekening zorg voor reiniging van de aftekenmiddelen voor en na gebruik en handen wassen.
- Bij aflevering van grote onderdelen binnen het werk zo organiseren dat de chauffeur de werkplaats niet hoeft te betreden.

CHAUFFEUR CARROSSERIEBOUW

- Chauffeurs van een carrosseriebouwbedrijf die materialen bij klanten halen of brengen, doen dit zoveel mogelijk buiten en houden 1,5 m afstand tot andere werknemers.

BALIEVERKOOP EN BEZOEK MAGAZIJN

- Klanten van een carrosseriebouwer die bestelde onderdelen komen ophalen, halen dit op bij een balie (met inachtneming van de 1,5 meter en een optionele doorzichtige afscherming) en niet in een magazijn

DIVERSE AFDELINGEN BINNEN BEDRIJF

- Bij meerdere afdelingen binnen een bedrijf wordt onderling contact zoveel mogelijk vermeden.
- Zorg dat werknemers van een afdeling op die afdeling blijven.
- Zorg voor voldoende beschermende middelen (zoals handschoenen en maskers) en hygiënische maatregelen (handgel, water en zeep) op de afdeling.
- Houdt teamsamenstelling zoveel mogelijk constant en vermijdt uitwisseling van personen tussen teams.
- Beperk de teamgroottes zoveel mogelijk, zodat op een afdeling 1,5 m afstand van elkaar gehouden kan worden.
- Moet desondanks binnen 1,5 m van elkaar gewerkt worden, gebruik dan adembescherming in de vorm van mondneusmaskers of FFP2 maskers; als alle werknemers adembescherming gebruiken zijn mondneusmaskers geschikt, anders is het nodig FFP2 maskers te gebruiken.
- Bij grotere groepen is het van belang dat niet iedereen tegelijk op bepaalde plaatsen is; hanteer bijv. verschillende opkomst-, pauze-, lunch- en eindtijden.

TEAMWERK BIJ PROJECT

- Werk zoveel mogelijk op 1,5 m afstand van elkaar, houdt hiertoe de teams zo klein mogelijk of neem extra tijd voor de klus, zodat niet iedereen tegelijk aan de carrosserie hoeft te werken.

Kan niet voorkomen worden dat binnen 1,5 m van elkaar gewerkt moet worden, gebruik dan adembescherming in de vorm van mondneusmasker of FFP2 maskers.

[Checklist voor Camper- en caravanondernemers]

INTAKE KLANT

- Verzamel voor de afspraak zo veel mogelijk informatie vooraf per telefoon, e-mail of app.
- Maximaal 1 klant tegelijkertijd aan de receptiebalie, de volgende klant laten wachten op minimaal 1,5 meter afstand óf in de auto.
- Als de klant het voertuig direct mee terug neemt, laat deze dan 1,5 meter afstand in acht nemen en draag beschermende middelen bij inspectie van de caravan/camper; (handschoenen en eventueel een FFP2 masker bij inspectie van de binnenzijde van het voertuig).
- Documenten zoveel mogelijk digitaal afhandelen (mailen, fotograferen, scannen) in plaats van papieren vastpakken, kopiëren, etc.
- Na elke intake de handen goed wassen.

HAAL- EN BRENGSERVICE

- Bij het ophalen van het voertuig: spreek op voorhand af waar de klant de sleutel neerlegt.
- Vermijd contact (ten minste 1,5 meter) en de werknemer blijft buiten.
- Bij het brengen van het voertuig; met de klant afspreken waar de sleutel neergelegd wordt.
- Werk te allen tijde met de PBM (handschoenen en eventueel een FFP2 masker bij inspectie van de binnenzijde van het voertuig) bij de overdrachtsmomenten, was vervolgens de handen.
- Voor eventuele toelichting van de service: spreek met de klant af dat deze telefonisch kan worden gegeven.

REPARATIEWERKZAAMHEDEN

- Klanten zijn niet meer toegestaan in de werkplaats.
- Maak één persoon verantwoordelijk voor het verplaatsen van voertuigen in en uit de werkplaats.
- Bij voorkeur het voertuig een dag van tevoren laten aanleveren. Het Corona virus kan niet lang overleven buiten de mens, vervolgens is het veilig om de werkzaamheden te starten.
- Reinig uit (met 70% isopropylalcoholdoekjes) voorzorg het voertuig vóór aanvang herstel/reparatie. In ieder geval de onderdelen waarmee de werknemer(s) en de klant contact hebben gehad.

AFLEVERING

- De klant telefonisch melden dat het voertuig klaar staat op een vooraf besproken tijdstip.
- Na controle van het voertuig buiten, dan de klant alleen nog binnenvragen om resterende klaarliggende documenten te tekenen.
- **Optie:** De klant eventueel digitaal een handtekening laten zetten.
- Klant pakt zelfstandig de klaarliggende (en door werknemer gedesinfecteerde) sleutel, maak hiervoor een specifieke plek op bijv. de balie.

[Checklist voor Autoruitherstelbedrijven]

INTAKE KLANT

- Verzamel voorafgaand aan de afspraak zo veel mogelijk informatie per telefoon, e-mail of app.
- Maximaal 1 klant tegelijkertijd aan de receptiebalie, de volgende klant laten wachten op minimaal 1,5 meter afstand óf in de auto.
- Documenten zoveel mogelijk digitaal afhandelen (mailen, fotograferen, scannen) in plaats van papieren vastpakken, kopiëren, etc.
- Na elke intake de handen goed wassen.

MOBIELE SERVICE

- Houd altijd minimaal 1,5 meter afstand.
- Spreek met de klant af om de sleutel klaar te leggen óf in het voertuig te laten.
- Laat de werknemer niet bij klanten naar binnen gaan, werknemer blijft buiten.
- Reinig (desinfecteren met 70% isopropylalcoholdoekjes) na herstel het stuurwiel, sleutels en de versnellingspook.
- De werknemer werkt te allen tijde met de PBM (handschoenen en eventueel een FFP2 mondneusmasker bij inspectie van de binnenzijde van het voertuig), en was vervolgens de handen.
- Voor eventuele toelichting van de service: spreek met de klant af dat deze telefonisch kan worden gegeven.

WERKPLAATS

- Klanten zijn niet meer toegestaan in de werkplaats.
- Maak één persoon verantwoordelijk voor het verplaatsen van voertuigen in en uit de werkplaats.
- Bij voorkeur het voertuig een dag van tevoren laten aanleveren. Het Corona virus kan niet lang overleven buiten de mens, vervolgens is het veilig om de werkzaamheden te starten.
- Reinig (met 70% isopropylalcoholdoekjes) uit voorzorg het voertuig vóór aanvang herstel/reparatie en reinig na afloop herstel. In ieder geval de onderdelen waarmee de werknemer(s) en de klant contact hebben gehad.

AFLEVERING

- De klant telefonisch melden dat het voertuig klaar staat op een vooraf besproken tijdstip.
- Nadat de controle van het voertuig buiten heeft plaatsgevonden kan de klant (bij voorkeur buiten) de resterende klaarliggende documenten tekenen met eigen pen.
- Optie: De klant eventueel digitaal een handtekening laten zetten.
- Klant pakt zelfstandig de klaarliggende (en door werknemer gedesinfecteerde) sleutel, maak hiervoor een specifieke plek op bijv. de balie.

ALGEMEEN:

LEVERANCIERS

- Laat de levering buiten plaatsen.
- Laat geen leveranciers toe in de werkplaats.
- Teken een pakbon af met eigen pen, niet die van de leverancier.
- Bij digitale aftekening zorg voor reiniging van de aftekenmiddelen voor en na gebruik en handen wassen.

Disclaimer

Dit protocol is met de grootste zorg samengesteld. In geval van mogelijke onjuistheid in de informatie worden de auteurs graag hiervan op de hoogte gesteld. De inzichten met betrekking tot het Corona virus wisselen snel; de laatste versie van dit protocol vindt u op de website van de branche. De werkgever is en blijft verantwoordelijk voor de beoordeling van de veiligheid in zijn/haar organisatie en dient de genoemde maatregelen toe te passen in relatie tot de specifieke omstandigheden in zijn/haar organisatie. De auteurs kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor enige onjuistheid in de informatie.

De betrokken organisaties bij dit protocol zijn:

Opleidings- en
Ontwikkelingsfonds
Carrosseriebedrijf

Vakmensen

Contactpersonen van de betrokken organisaties:

Ir. Ruud van de Laar, arbeidshygiënist Arbode Consultancy, rvdlaar@arbode.nl

Mw. Josje Salentijn, arbodeskundige Salentijn Consult, info@salentijnconsult.nl

Dhr. Randy van den Boogaard, beleidsadviseur FOCWA, r.v.d.boogaard@focwa.nl

Dhr. Jasper Burgers, beleidsadviseur RAI Carrosserie NL, j.burgers@raivereniging.nl

Dhr. Stijn de Geus, bestuurder duurzame inzetbaarheid FNV Metaal, stijn.degeus@fnv.nl

Bijlage 1 bij Corona Protocol Carrosseriebranche: Poster van de overheid

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/10/13/factsheet-gedeeltelijke-lockdown>

 Rijksoverheid

Gedeeltelijke lockdown

Het coronavirus heeft te veel ruimte gekregen om zich te verspreiden. Om corona onder controle te krijgen, is ingrijpen noodzakelijk. **Per 14 oktober 22.00 uur gelden daarom de volgende maatregelen:**

Heb je klachten?
 Blijf thuis.
 Laat je testen.
Ben je ook benauwd en/of heb je koorts? Dan moeten alle huisgenoten thuisblijven.

 Werk thuis, tenzij het niet anders kan.

 Houd 1,5 meter afstand.

 Vermijd drukke plekken.

 Was vaak je handen.

 Hoest en nies in je elleboog.

 Draag een mondkapje in publieke binnenruimtes.

Groepen
 Binnen: max. 30 personen per ruimte (incl. kinderen t/m 12 jaar). Groep van max. 4 personen of 1 huishouden.
 Buiten: groep van max. 4 personen of 1 huishouden.
 Op doorstroomlocaties, bijvoorbeeld musea, bibliotheken en monumenten: groep van max. 4 personen of 1 huishouden. Bezoek is op basis van reservering per tijdsvak.

Horeca en evenementen
 Eet- en drinkgelegenheden sluiten.
 Afhaalrestaurants blijven open. Geen verkoop en bezorging van alcohol na 20.00 uur.
 Verbod op evenementen, met uitzondering van onder andere markten en demonstraties.

Thuis
 Ontvang max. 3 personen per dag (excl. kinderen t/m 12 jaar).
 Volg de regels die gelden voor quarantaine en isolatie.

Winkelen en boodschappen
 Winkels sluiten uiterlijk om 20.00 uur. Supermarkten en andere winkels die levensmiddelen verkopen, zijn uitgezonderd.
 Alcoholverbod na 20.00 uur. Dit geldt voor verkoop, bezorgen en nuttigen in de openbare ruimte.
 Speciale winkeltijden voor mensen met een kwetsbare gezondheid.
 Contactberoepen: klanten worden gevraagd zich te registreren.

Vervoer en vrije tijd
 Reis zo min mogelijk binnen Nederland en naar het buitenland.
 In het ov is het dragen van een mondkapje verplicht.

Onderwijs
 In het vo, mbo en ho draagt iedereen een mondkapje buiten de les. In specifieke situaties ook in leslokalen.

Sport
 Sport met max. 4 personen, op 1,5 meter afstand. Kinderen t/m 17 jaar zijn uitgezonderd.
 Geen wedstrijden. Topsporters zijn uitgezonderd.
 Geen publiek bij sport.
 Sluiting van sportkantines, douches en kleedkamers.

alleen samen krijgen we corona onder controle

Meer informatie:
rijksoverheid.nl/coronavirus
of bel 0800-1351

MAATREGELLEN TEGEN CORONA (ONDERNEMERS)

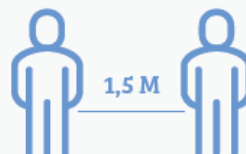
VEILIG ONDERNEMEN IN DE CARROSSERIEBRANCHE

ZORG VOOR EEN 'CORONAVERTOORDELIJKE'
Hij/zij fungeert als aanspreekpunt, organiseert maatregelen en faciliteert hulpmiddelen.

ZORG VOOR HYGIËNEREGELS
Hang deze regels op zichtbare plekken in het bedrijf, bijvoorbeeld bij de toegang, in het toilet en bij de receptie.

ZORG VOOR 1,5 METER AFSTAND
Vermijd onderling contact en zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden. Markeer ook de 1,5 meter afstand op de vloer.

ZORG VOOR MAXIMALE HYGIËNE
Denk aan zeep en desinfecterende middelen. Wees aanwezig op het belang van regelmatig handen wassen. En maak extra schoon; in ieder geval op plekken die door meer mensen worden aangeraakt (deuren, schakelaars, leuningen, knoppen, etc.).

ZORG DAT U ZOVEEL MOGELIJK OP AFSpraak WERKT
Zo kunnen klantcontacten gedoseerd worden en verspreid worden over de dag.

ZORG DAT U AFSPRAKEN MAAKT OVER AANTAL PERSONEN
Spreek met klanten af hoe veel personen maximaal naar de afspraak komen (afgesteld op de naleving van de 1,5 meter afstand).

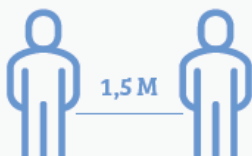
ZORG VOOR EEN INTAKE MET DE KLANT
Bespreek tijdens de intake vooraf de gezondheidsregels met de klant.

ZORG VOOR REINIGING VAN VOERTUIGEN
Spreek af dat voertuigen voor en na herstelwerkzaamheden worden gereinigd (minimaal met 70% isopropylalcoholdoekjes). Dat geldt tenminste voor de onderdelen die medewerkers of klanten hebben aangeraakt.

MAATREGELLEN TEGEN CORONA (WERKNEMERS)

VEILIG WERKEN IN DE CARROSSERIEBRANCHE

ZORG VOOR 1,5 METER AFSTAND

Vermijd onderling contact en blijf op 1,5 meter afstand van collega's, klanten, leveranciers en andere mensen die u tegenkomt op de werkvloer.

ZORG DAT U VOORWERPEN EN OPPERVlakken SCHOONHOUDT

Maak materiaal en oppervlakken die u aanraakt regelmatig schoon met desinfectiedoeekjes. Deel uw gereedschap, bedrijfskleding en andere benodigdheden niet met anderen.

ZORG DAT U UW HANDEN WAST

Doe dat in ieder geval voor- en nadat u eet, voor en na de pauze en voor en na elk toiletbezoek. Vaker mag natuurlijk ook.

ZORG DAT U GEEN HANDEN SCHUDT

Houd u ook aan de 1,5 meter afstand in direct contact met mensen op de werkvloer. Schud dus geen handen.

ZORG VOOR REINIGING VAN VOERTUIGEN

Reinig uit voorzorg het voertuig voor en na de herstelwerkzaamheden. Doe dat tenminste voor de onderdelen die u of de klant heeft aangeraakt.

ZORG DAT U HOEST, NIEST EN KUCHT IN UW ELLENBOOG
Gebruik daarnaast papieren zakdoeken en gooi deze na één keer gebruiken weg.

ZORG DAT U THUISBLIJFT BIJ GEZONDHEIDSKLACHTEN

Dit geldt bij elgen klachten voor neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest en/of verhoging vanaf 38 °C. Heeft iemand in uw huishouden 38 °C koorts of hoger en/of benauwdheidsklachten? Blijf dan ook thuis.

WAT ALS 1,5 METER AFSTAND NIET MOGELIJK IS?

Binnen 1,5 meter grens zijn beschermingsmiddelen (mondneusmasker) verplicht, anders kunnen werkzaamheden niet plaatsvinden. Een mondneusmasker beperkt verspreiding van druppeltjes met het virus.

WAT ALS U CONTACT MET BESMETTE OPPERVlakken NIET KUNT VERMIJDEN?

Het is niet altijd mogelijk om contact met mogelijk besmette oppervlakken uit de weg te gaan. Draag in dat geval plastic handschoenen. Gooi de handschoenen na gebruik weg, reinig ze met water en zeep of ontsmet ze. Alle typen handschoenen zijn geschikt.

MAATREGELLEN TEGEN CORONA (KLANTEN)

VEILIG UW VOERTUIG LATEN HERSTELLEN

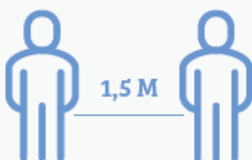
ZORG DAT U ZAKEN DIGITAAL OF TELEFONISCH AFHANDELT
Stuur een e-mail of bel ons als wij u zonder afspraak kunnen helpen.

ZORG DAT U VAN TEVOREN EEN AFSpraak MAAKT
Zo kunnen we klanten gedoseerd en verspreid over de dag laten komen.

ZORG DAT U ALLEEN KOMT
Zo zorgen we voor zo min mogelijk mensen in ons bedrijf en kunnen we de 1,5 meter afstand waarborgen. Alleen als het echt niet anders kan, mag u samen komen.

ZORG VOOR 1,5 METER AFSTAND
Vermijd onderling contact en blijf op 1,5 meter afstand van onze medewerkers en andere mensen die u bij ons tegenkomt.

ZORG DAT U GEEN HANDEN SCHUDT
Houd 1,5 meter afstand in direct contact met onze medewerkers (en andere mensen die u bij ons tegenkomt). Schud dus geen handen.

ZORG VOOR REINIGING VAN HET VOERTUIG
Reinig uit voorzorg het voertuig voor en na de herstelwerkzaamheden. Onze medewerkers doen dit vanzelfsprekend ook al voor u bij het brengen en afgeven van uw voertuig.

ZORG DAT U THUISBLIJFT BIJ GEZONDHEIDSKLACHTEN
Dit geldt bij eigen klachten voor neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest en/of verhoging vanaf 38 °C. Heeft iemand in uw huishouden 38 °C koorts of hoger en/of benauwdheidsklachten? Blijf dan ook thuis.

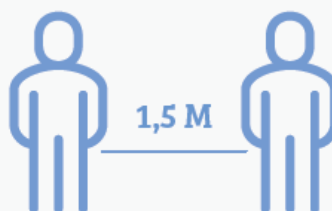
MAATREGELLEN TEGEN CORONA (LEVERANCIERS)

VEILIG LEVEREN AAN DE CARROSSERIEBRANCHE

ZORG DAT U DE LEVERING BUITEN PLAATST

Zo vermijden we onderling contact en houden we 1,5 meter afstand van elkaar.

ZORG DAT U NIET IN DE WERKPLAATS KOMT

Ook hiermee voorkomen we onderling contact en kunnen we de 1,5 meter afstand waarborgen.

ZORG DAT U EIGEN SCHRIJFGEREI GEBRUIKT

Biedt ons geen pen aan om te tekenen voor de levering. Wij tekenen met een eigen pen.

ZORG VOOR REINIGING VAN DIGITALE AFTEKENMIDDELEN

Was uw handen voor en na gebruik van digitale aftekenmiddelen en reinig de aftekenmiddelen na gebruik met desinfectiedoeekjes.

Rijksoverheid

Check: Stel uw bezoeker de volgende vragen:

Had je een of meerdere van deze klachten in de afgelopen 24 uur?

Hoesten

Verkoudheids-
klachten

Verhoging of
koorts

Benauwdheid

Reuk- en/of smaak-
verlies

Heb je op dit moment een
huisgenoot met koorts en/of
benauwdheidsklachten?

Heb je het nieuwe coronavirus
gehad en is dit de afgelopen
7 dagen vastgesteld (in een lab)?

Heb je een huisgenoot /gezinslid
met het nieuwe coronavirus en
heb je in de afgelopen 10 dagen
contact met hem/haar gehad
terwijl hij/zij nog klachten had?

10 dagen

Ben je in quarantaine omdat je:
- direct contact had met iemand waarbij
het nieuwe coronavirus is vastgesteld?
- terug bent gekomen uit een COVID-19-
risicogebied*?

*Voor de risicogebieden zie: www.wijssopreis.nl | Meer informatie: rvm.nl/covid19

coronavirus

Indien een van de vragen met ja beantwoord wordt,
maak dan geen afspraak of annuleer de afspraak